

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Ž nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava, Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Japonci operirajo pred Nankingom

Amerikanci zbirajo pred Šanghajem vedno več bojnih sil — Japonci ne odnehajo za las in napovedujejo odpošiljatev dveh nadaljnjih divizij

Obstreljevanje Nankinga Panika v mestu

London, 2. febr. 1. febr. popoldne so Japonci začeli bombardirati glavno mesto kitajske narodne vlade Nanking. Kakor je znano, je kitajska vlada Nanking, ki je od Šangaja oddaljen 300 kilometrov, te dni že zapustila in se podala v

Nanking je v sedanjem momentu poln bežen-
cev, ki prihajajo iz Šangaja, predvsem iz kitaj-
skega mesta Čapeja, ki so ga Japonci popolnoma
razrušili. Pred Nankingom leži v luki Jangeekjanga
7 japonskih vojni hladij, od katerih je ena brez
vsake napovedi otvorila na mesto ogenj. Neka
ameriška križarka se je morala umakniti, da bi
je granate ne zadele. Japonski bombardement je
trajal 1 uro 10 minut. Med tem so se izkrcali ja-
ponski mornarji in se zapletli s kitajskimi voja-
ki v prasko, ki še ni končana.

Ko so začeli Japonci na mesto streljati, je v
mestu bil plat zvona s historičnega stolpa, tako-
zvanega »bohnac«, ki je za časa dinastije klial
prebivalstvo k orožju. Ljudje so se hitro poskrili
po raznih podzemskih skrivališčih, ki so jih zadnje
dni pripravili.

Vojni minister, general Hoingking, je pre-
vzel poveljstvo nad obrambo Nankinga. V mestu
so ostali tudi minister za zunanje zadeve Loven-
kan in trgovski minister. Pred bombardementom
je bil pri ministru za zunanje zadeve japonski ge-
neralni konzul Ujemura, ki je skušal doseči kom-
promis v šangajskem vprašanju. Lovenkan pa je
odgovoril, da se ne bo razgovarjal prej, nego da
Japonci ustavijo vse sovražnosti in vstavijo
status quo. Kmalu nato so začeli grmeti topovi ja-
panske križarke.

Vsa vozila v mestu so rekvirirana, da evaku-
irajo prebivalstvo in njegovo imetje. Cena za av-
tomobilsko vožnjo iz Nankinga v Hankov je po-
skočila od 60 na 250 dolarjev. Zanimivo je, da so
še pred bombardementom vse služinke v Nan-
kingu zapustile svoje gospodarje in odšle na de-
želo k svojem.

Na vest o bombardementu Nankinga je šan-
gajski župan, general Vu, izjavil, da ta bombar-
dement pomeni zgolj demonstrativno akcijo, ki ni
takega značaja, da bi bila Kitajska prisiljena, na-
povedati Japoncem vojno. Zato ti strelji ne morejo
preprečiti nadaljevanje konverzacij med japo-
nskimi pooblaščenici in kitajskim zunanjim mi-
nistrom.

Japonci bodo odpluli tudi pred Hankov?

Nanking, 2. febr. Vzrok, zakaj Japonci za-
čeli streljati na Nanking, je zavrt v tajnost. Baje
so hoteli Japonci preprečiti, da se ne bi kitajske
čete prepeljale čez Jangeekjang med Nankingom
in Pukovom, da bi šle na pomoč kitajski armadi
v Šangaju. Kitajsko ministrstvo za zunanje zadeve
izjavlja, da so imele japonske ladje samo demon-
strativni namen, vsled česar kitajske obrežne ba-
terije na japonski ogenj niso odgovorile. Ta ko-
munikacija kitajskega zunanjega ministra je jako su-
mljivo, tem bolj, ker Kitajci sedanjega ministra ob-
dolžujejo, da drži z Japonci, oziroma, zagovarja
politiko kitajsko-japonskega sporazuma.

V mestu samem vlada seveda med prebival-
stvom velika panika. Japonski topovi so napravili
tudi nekaj učinkovite škoda. V mestu je proglašeno
obredno stanje, da se prepreči ekscesni zločinskih
elementov. Vse ceste so zabarikadirane in zašči-
tene s strojnimi puškami. Električna centrala je
zavarovana proti eventualnemu letalskemu na-
padu. V sled tega je mesto ponoči v temi.

Boje se, da ne bi japonske ladje začele tudi
z obstreljevanjem največjega kitajskega mesta
Hankova.

Vedno bolj kritičen položaj v Sanghaju

London, 2. febr. Kar se tiče položaja v San-
gaju, sicer traja premirje formalno dalje, toda
spopadi med Japonci in Kitajci se neprekinjeno
nadaljujejo v manjšem obsegu.

Na 10.000 žena in otrok, ki so zbežali v me-
narodno mesto, leži kar po cestah, ker ni prostora,
kamor bi jih namestili. Med tem prihaja v Šangaj
vojna ladja za ladjo. V kratkem bodo mednarodne
čete v Šangaju štejele okoli 15.000 moških in tudi nekaj
letalskih eskadr. Semkaj niso vsteli policisti in
prostovoljci. Mednarodni krogi se trudijo, da bi
mednarodni vojaški zasedli nevtralnno cono, ki se
ima ustanoviti med kitajskimi in japonskimi vo-
jaki, toda japonski admiral o tem neče ničesar sli-
šati.

London, 2. febr. Položaj pred Šangajem se
utegne poostri, ko bo dospela tjakaj ameriška
eskadra iz Manille. Ta eskadra obstoji iz 15 enot.
Med njimi je tudi križarka »Houstone«, na kateri
se nahaja admiral Taylor. Ladje so popolnoma v
bojnem stanju in bodo dospole v Šangaj v če-
rtke.

Obenem je ameriška flota, obstoječa iz 65 ladij, odplula iz luke San Pedro v havajske vode.

Čeprav gre samo za običajne manevre, je ta flota
preskrbljena z vsem potrebnim za vse leto. Med
floto se nahajata tudi dve ladji nosilki letal, kojih
število znaša 200. Ameriški poslanik je 1. t. m.
v Tokiu zelo ogorčeno protestiral proti postopanju
japonskih bojnih sil v Šangaju in zahteval, da naj
Japonska takoj ustavi sovražnosti. Protestu sta se
pridružila tudi angleški in italijanski poslanik,
dočim se je francoski poslanik izrazil na bolj mil
način. Tudi je Francija obvestila Washington, da
se bodo event. vojne operacije Francozov v Šangaju
omejevale izključno na to, da bodo branili fran-
cosko mesto. In v resnici je francoski poveljnik v
Šangaju tako Kitajcem kakor Japoncem prepove-
dal, da se bližajo francoski koncesiji, ter izjavil,
da bo na vsakogar streljal, ki bi poizkusil vdreti
v francosko mesto.

Japonska odpošlje celo divizijo

Tokio, 2. febr. Po konferenci med ministri za
vojno, za mornarico in za zunanje zadeve je mini-
strski svet sklenil, da odpošlje v Šangaj celo ar-
madno divizijo.

Nerazumljivo stališče Rusije

Moskva, 2. febr. Ljudski komisariat za zuna-
nje zadeve je izdal danes komunikacije, v katerem
demantira vse vesti, ki so poročale, da zaradi homati-
v v Harbinu obstoja med Rusijo in Japonom konflikt.
Ljudski komisar izjavlja, da ni ne v interesu Ru-
sije ne Japonske, da bi izzvali kakšen medsebojni
spor. Japonska je izjavila, da na noben način neče
kršiti interesov, ki jih ima Rusija na vzhodnokitaj-
ski železnici.

Sploh se zdi, da so se Japonci in Rusi zadnje
dni nekaj pogodili, dasi je stvar zavita v popolno
temo. Rusi bodo sicer protestirali, tako pravijo,
ako bodo Japonci Harbin zasedli, baje so pa Sovjeti
že dali dovoljenje, da vstopijo v Harbin japonske
sile, ki so potrebne, da ščitijo tamkajšnje japonske
počitanke pred Kitajci. Japonci bodo v kratkem
vkorakali v Harbin, kjer kitajski vojaški generala
Tinčao ogrožajo japonsko kolonijo.

Japonci bodo zasedli tudi Mongolijo

Tokio, 2. febr. Tukajšnji merodajni krogi iz-
javljajo, da bo Japonska svoje vojaške operacije
razširila tudi na Mongolijo. Vrhovni poveljnik ja-
panske armade v Mandžuriji, general Honjo, na-
merava v kratkem zasedati vse važne kraje v Mon-
goliji.

Japonci izkrcali čete tudi v Nankingu

**Amerikanci grozijo — Japonci se za nič ne zmenijo in so začeli
tudi v Sanghaju vnovič napad na celi črti**

London, 2. febr. V največje začudenje kitajskih
uradnikov so danes japonske mornariške oblasti
protestirale v kitajskem zunanjem uradu v Nan-
kingu proti obstreljevanju v pretekli noči! Japonci
so namreč trdili, da so najprej kitajske čete stre-
ljale na japonske mornarje in da so šele potem
Japonci odgovorili s svojih vojni ladij. Japonci so
danes izkrcali mornarje in mornarsko infanterijo na
hribu Maiakuanu, s katerega je razgled po vsem
Nankingu. Tudi kitajske čete so se začele sedaj
zbirati v Nankingu in se zdi, da so nadaljnji spo-
padi neizogibni. Kitajsko prebivalstvo beži iz Nan-
kinga po veliki proti jugu vodeči novi cesti Čung-
čang, ki je bila šele pred kratkim zgrajena med
Nankingom in Hankovom. Japonci so vse japonske
državljanke in komunalne oblasti iz Vukaja prepe-
ljali na svoje ladje.

London, 2. febr. Japonski mornariški vo-
jaki v Sanghaju so davi ob 7.15 srednjeevropskega
časa začeli na celi črti novo ofenzivo proti Capeju.
Poprej so japonska letala pregledala ves teren, ob-
enem pa so Japonci poprej porušili most v medna-
rodni naselbini, ki vodi v Hinkov, in pripravili
ogromne zaloge municije. V pristanišče je prišla
še ena japonska vojna ladja. Kitajci so odgovarjali
z artiljerijo, s katero so poškodovali tudi medna-
rodno naselbino. V mednarodno naselbino je vdrl
zopet mnogo beguncev in skoraj ni več mogoče
hoditi po ulicah.

Ameriški in angleški poslanik se bosta danes
v Tokiu zopet zglasila pri japonskem zunanjem mi-
nistru, da protestirata proti japonskemu postopa-
nju. Pri protestu bosta navzoča tudi francoski in
italijanski poslanik.

Francoski poslanik je vljudno priporočal ja-
panski vladi zmernost in zahteval, naj japonske
čete spoštujejo mednarodno mesto.

Po vestih iz japonskega tiska, so Japonci v
Sanghaju podvzeli potrebne ukrepe, da evakuirajo
iz Sanghaja najdalje do petka vse japonske žene
in otroke. Japonska vlada je sklenila poslati v San-
haj dve diviziji vojaštva, Japonska straža, ki straži
japonske tkalnice, kaže stalno svojo agresivnost

Diplomatični položaj Amerika in Anglija energični - Francija strogo nevtralna - Vojne pa tudi Amerika ne želi

London, 2. febr. Dasi je sedaj čisto očitno, da
so Japonci z naskokom na Šanghaj kršili medna-
rodno pravo in pa obveznosti, ki jih imajo na
podlagi pakta Zveze narodov in na podlagi Kel-
logovega pakta, se velesile še niso odločile k efek-
tivnemu postopanju proti Japonci. Odločnejšega
koraka je pričakovati šele, če dospojo pred Šan-
haj ameriške bojne sile, ki pa imajo zaenkrat sa-
mo nalog, da ščitijo mednarodno mesto. Ker pa
bodo Japonci na ta korak odgovorili z odpošiljat-
vijo drugih vojni ladij in pa cele armadne di-
vizije, se bo položaj zelo poostri. Ameriški posla-
nik v Tokiu je rabil zelo ostre besede, vendar pa
se v Ameriki nič kaj ne navdušujejo za odkrit vo-
jaški konflikt z Japonci, ker se boje, da ne bi
iz tega nastal svetoven požar. Isto se more trditi o
Angliji, kar Japonci seveda izrabljajo. Vendar pa
je ameriški državni podtajnik Castle izjavil, da niti
najmanj ne dvomi, da se bo konflikt na Daljnem
vzhodu mirno poravnal, in da tega konflikta sploh
ni pripisovati japonskemu narodu, »ki je najboljši
narod na svetu«, ampak imperialistični kliki.

Cisto negotovo je slej ko prej stališče Sovjet-
ske Rusije. Dočim so še včeraj poročali, da se
Rusija protivi zasedbi Harbina s strani Japoncev,
poročajo danes, da se Rusija temu ne bo protivila.

Kar se tiče Francije, nemško časopisje pridno
širi vest, da Francija Japonsko podpihuje k voja-
škim akcijam zato, da bi kompromitirala rezultate
blizujoče se mednarodne razorožitvene konference
in na podlagi japonskega postopanja dokazala, da
je razorožitev nemogoča stvar. Te vesti so perfidno
nemško obrekovanje in v Parizu jih seveda ener-
gično demantirajo. Zelo verjetno pa je, da se Fran-
cija ne bo pridružila kakšnim vojaškim akcijam ali
pristiku proti Japonci, ampak da bo z vso silo
delala na mirno poravnavo konflikta. Razumljivo
je tudi, da Francija ne podpira preveč energičnega
nastopa Amerike, ker Amerika napram francoski
politiki glede reparacij in vojni dolgovi zavzema,
kakor znano, precej neprijazno stališče. Ugotovlje-
no je tudi, da je razširil obrekovanje proti Fran-
ciji, češ, da podpihuje Japonsko, ameriški Hear-
stov tisk.

Italija, ki se vedno bolj naslanja na Anglijo in
Ameriko, se je seveda popolnoma pridružila ame-
riškemu stališču in vneto podpira ameriško-angle-
ško diplomatsko akcijo na Daljnem vzhodu.

ter na ta način izziva ameriške in angleške voja-
ke, ki jim je poverjena kontrola v tem sektorju.

London, 2. febr. Z iz Sanghaja poročajo, da
prihoda ameriškega admirala Taylora, ki je odplul
z vojno ladjo »Houston« ob enem s 15 vojnimi edi-
nicami iz Manille, pričakujejo v četrtek. Trdijo, da
bo admiral Taylor takoj, ko dospo v Sanghaj, stopil
v zvezo s poveljniki britanskih čet za skupno
akcijo ter zahteval od Japonske, da takoj izprazni
mednarodno cono v Sanghaju in da umakne svoje
čete iz Capeja. Ameriška vlada je dala admiralu
Tayloru instrukcije, da takoj pošlje ultimatum po-
veljniku japonskih čet v Sanghaju. Če bi pa se Ja-
ponci upirali, izvršiti zahteve, ki jih stavlja ame-
riška vlada, bo ameriško in britansko brodogo-
podvzelo skupno akcijo proti Japoncem v Sanghaju.

Japon. grozovitosti - Stra- šen položaj v Sanghaju

Pariz, 2. febr. tg. »Matine« poroča o klanju pri
cerkvi ameriških metodistov, da so Japonci 21 kr-
ščanskih Kitajcev, ki so pod vodstvom misijonarja
hoteli bežati iz cerkve v ameriško koncesijo, umo-
rili pred očmi njihovih žen in otrok, aretirali 28
mož in jih potem tudi po hitrem vojno-sodnem po-
stopanju ustrelili. Njihovi soročniki so pribežali v
poslopje časnika »New York Times«. Japonci niso
samo zaprli v kitajskem mestu plinarne in elek-
trarne, temveč so tudi pokvarili vodovod, tako da
se je bati, da ne bi izbruhnila epidemije. Prebival-
stvo je popolnoma prestrašeno, tako da kar napada
trgovine z živili, ker se boji lakote in padea vred-
nosti denarja.

Italijanski ukrepi

Rim, 2. febr. tg. Križarka »Trento« in torpedov-
ka »Espero« sta dobili nalog, da takoj odplujeta v
Sanghaj. S tem se je Italija popolnoma in brez
pridržka pridružila ameriško-angleški akciji na
Daljnem vzhodu

Društvo narodov gasi požar

**Japonski delegat je ves srečen,
da se more pridružiti miroljubni
akciji velesil!**

Zeneva, 2. febr. Z. Danes popoldne ob pol 1
se je sestal Svet Zveze narodov k redni seji pod
predsedstvom Tardieuja, ki nadomešča Boncourja.
Najprej je govoril britanski minister in šef britan-
ske delegacije na razorožitveni konferenci Tho-
mas, ki je naglasil, da je nemogoče, da bi sedanji
položaj na Daljnem vzhodu trajal še dalje časa.
V Sangaju se vršijo težke borbe, čeprav beseda
vojna še ni bila izgovorjena. Članice Zveze narod-
ov ne morejo ostati ravnodušne, ker sedanje stan-
je ni v soglasju s pariškim paktom in s pogodbo
devetih velesil, ki bi izgubile zaupanje sveta. Tudi
Združene države ame.ške gledajo na položaj z
istimi očmi. Na vsa prizadevanja, ki jih je vložila
Zveza narodov v štirih mesecih, da napravi mir
na Daljnem vzhodu, so ameriške Združene države
vedno pristale na predloge in dale svoja poobla-
stila. Združene države so napravile korake pri
obeh vladah v Tokiu in Nankingu in tudi Velika
Britanija in ostale članice Zveze narodov so z
vsemi silami delale za mirno likvidacijo spora,
vendar pa popolnoma brezuspešno. Zaradi tega sta
Velika Britanija in Združene države sklenile, da
pokreneta energično akcijo, in sta prepričani, da
se bodo tej akciji pridružile še druge velesile. Obe
vladi sta predložili v Nankingu in Tokiu sledeče
zahteve: Da se končajo vsa nasilja in sovražstva,
da se umaknejo čete v šangajsko cono in da se
ustanovi nevtralna cona, da se takoj prične poga-
janja ter da se ves spor likvidira v duhu pariškega
pakta in resolucije Sveta Zveze narodov od 10. de-
cembra preteklega leta. Nato je Thomas prečital
izjavo, katero je njegova vlada danes popoldne
dala v brit. parlamentu in v kateri se izraža boja-
zen zaradi dogodkov, ki so se dogodili v Šangaju,
kjer je precejšnje število brit. državljani. Spom-
nil se je tudi korakov, ki sta jih podvzeli britan-
ska in ameriška vlada na predlog ameriškega in
angleškega konzula v Šangaju.

Predsednik Tardieu je nato v imenu fran-
coske vlade izjavil, da vzame na znanje britansko
poročilo in da je njegova vlada svojima poslanikoma
v Tokiu in Nankingu že dala apalogne instruk-
cije. Temu sta se pridružila tudi italijanski zun.
minister Grandi v imenu svoje vlade ter nemški
delegat.

Kitajski delegat Jen je izjavil, da Kitajska
zelo ceni deklaracijo Vel. Britanije in Združenih
držav, katerim so se pridružile tudi Francija, Ita-
lija in Nemčija. Japonski delegat Sato je izjavil, da
je srečen, ker je Velika Britanija dala to izjavo,
toda japonska vlada je bila prva, ki je prišla na
idejo, da se v Šangaju ustanovi nevtralna cona.
Radi tega bo japonska vlada z britanskim predlo-
gom popolnoma zadovoljna.

Po teh govorih je dobil besedo generalni taj-
nik Zveze narodov sir Drummond, ki je izjavil da
smatra za potrebno, da preje, predno kaj ukre-
nejo, počakajo na obvestilo odbora, ki je bil pred
kratki sestavljen v Šangaju in katerega tvorijo
tamkajšnji konzuli. Naglasil je, da se ta odbor se-
stane še danes.

Angleži razumejo Japonce

London, 2. febr. AA. Danes popoldne je angle-
ska zbornica razpravljala o položaju v Sanghaju.
Stavljnih je bilo v tej zadevi več interpelacij.
Listi upajo, da bodo mednarodne čete, ki hite
v Sanghaj, preprečile nadaljnje sovražnosti med
Japonci in Kitajci.

Glasilo konservativcev »Times« izraža upanje,
da se bo posrečilo preprečiti vojno med Kitajsko
in Japonsko. List dalje poudarja, da je zelo težko
doseči od Kitajske zadoščenje za eventualne ža-
litve. Inozemske vlade zato popolnoma razumejo
energичno akcijo Japonske. Znano je vsem, da ki-
tajska vlada nima dovolj avtoritete, da bi napra-
vila mir in red. V teh razmerah je bil nastop ja-
ponskih čet na Kitajskem v neki meri upravičen.
Vendar je izizvalna akcija japonske mornarice raz-
burila kitajske čete in prebivalstvo v Sanghaju in
odvrnila simpatije inozemstva do Japonske. Zato
je absolutno potrebno, da pride civilni element v
japonski vladi zopet do veljave in postane ponovno
gospodar položaja.

Zadnje vesti

Japonci zavzamejo Harbin

Harbin, 2. febr. AA. Poveljniki japonskih čet
so odredili pohod proti Harbinu.

Velesile se na vso moč prizadevajo za mir

Zeneva, 2. febr. AA. Na svoji današnji seji, ki
se je vršila pred otvoritvijo razorožitvene konfe-
rence, je Svet Zveze narodov podprl s svojo mo-
ralno avtoriteto korake, ki so jih velesile napra-
vile v Tokiju in Nankingu za ustavitev sovražnosti
med Kitajsko in Japonsko in v svrhu ustanovitve
nevtralne cone v Sanghaju in čimprejšnjih pogajanj
med Kitajsko in Japonsko.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe:
Večinoma oblačno. Ponekod padavine. V nižjih po-
ložjih morda dež. Zaenkrat nekoliko topleje s se-
vernozapadnimi vetrovi. — Južne Alpe: Menjaje
oblačno. Temperatura se ne bo mnogo spremenila.

Otvoritevna seja mednarodne razorožitvene konference

Lepe besede g. Hendersona

Zeneva, 2. febr. Z. Danes ob 5 popoldne se je po seji Sveta Zveze narodov začela mednarodna razorožitvena konferenca, ki jo je otvoril Henderson.

Konferenca se udeležujejo tudi one države, ki niso članice Zveze narodov, kakor Sovjetska Rusija, ameriške Združene države, Turčija, Brazilija itd. Radi gospodarske krize so vse države zmanjšale število članov svojih delegacij, od katerih je največja japonska. Na konferenco je bilo prijavljenih 500—600 časnika, ki imajo na razpolago preko 100 telefonskih kabin in 100 najmodernejših telegrafistov. Skoro ni nobenega večjega mesta na svetu, ki ne bi bilo v telefonski zvezi z Zenevo. Ogromni kongres dobi lastno serijo poštnih znamk.

Ena izmed njih predstavlja goloba miru z oljkovo vejico.

Kongres je otvoril predsednik Henderson, ki je najprej naglasil tragično okolnost, da se ravno v času, ko se je sestala konferenca, da določijo potrebne smernice za ohranitev miru, svet nabaja pred tako resno situacijo na Daljnem vzhodu. Nikdar ni bilo važnejše konference od sedanjega, na kateri sodeluje 64 držav, ki predstavljajo 1700 milijonov ljudi. Nato je Henderson razložil dosedanja pripravljalna dela Zveze narodov in svoj govor končal tako-le: »Svet zahteva razorožitev! Svet se mora razorožiti! V naši moči je, da preobrazimo zgodovino bodočnosti! Nad vsemi tehničnimi podatki, ki se tičejo učinkovitosti stanja vojske, števila topov, tonaže vojnih ladij itd., stoji blagostanje človeštva

in bodočnost razvoja naše civilizacije. Človeštvo mora spregovoriti!

Po tem govoru se je konstituiral odbor. Henderson je predložil, da se sestavijo trije odbori: 1. odbor za verifikacijo pooblastil, 2. odbor za določitev poslovnega reda in 3. odbor za proučevanje prošnje, ki so bile poslale Zvezi narodov od raznih privatnih organizacij. Nato je bila seja preložena na jutri.

Delo odborov bo končano v sredo in petek, nakaar bo v soboto svečana seja, na kateri bodo prečitali na slovesen način peticije z vsega sveta, ki jih je prejela konferenca. Čuje se, da bo švicarski zvezni predsednik Motta imenovan za častnega predsednika konference.

Katoliško ženstvo in razorožitev

Dne 30. januarja so sklicale katoliške ženske zveze Velikega Berlina veliko zborovanje pod geslom: »Katoliške žene zahtevajo razorožitev.« Zborovanje se je odlično razlikovalo od podobnih zborovanj ženstva drugega svetovnega nazora, ker se ni vršilo v znamenju fanalizma, marveč so katoliške žene na njem pokazale, da verujejo v Božje snovanje v zgodovini. Temu snovanju neboje bili samo spoštljive priče, tako je poudarila glavna govornica gospa Schlüter-Hermke, marveč mu hočejo tudi služiti. Spoznavajoč zgodovinsko uro in svoje naloge v njej, zahtevajo razorožitev.

Zahtevo po razorožitvi je govornica utemeljila predvsem s pravičnostjo: ker bo samo potem imela zmisel nemška razorožitev in ker daje ob današnjih okoliščinah samo splošna razorožitev varnost pred krivično vojno.

Zahtevamo pa razorožitev, je nadaljevala govornica, tudi zaradi ljubezni, ker je velika zapoved ljubezni prva zapoved krščanstva in ker so ljudje vseh narodov udje tistega telesa, udje mističnega Kristusovega telesa. Tako se čutimo v boju za mir zvezani s katoliškimi brati in sestrami po vseh deželah sveta in si prizadevamo, da skupno z njimi ustvarimo katoliško svetovno javno mnenje za mir.

Za tekmovalcem v oboroževanju se skriva slednji sistem, ki je naperjen proti človeku, proti osebi, ki izpreminja človeka iz gospodarja stvarstva v golo orodje, v gmoto. Oboroževanje, pravno propadanje in gospodarska zmeda so posledica dejstva, da se človeštvo ne ravna več po velikem krščanskem nauku, da je človek ustvarjen po božji podobi. Verska dolžnost in politična volja nas silita, da zavzamemo svoje stališče proti oboroževanju. Se več: v tem vprašanju mora odločiti verska vest. Vprašanje svetovnega miru se ne da rešiti s samimi diplomatičnimi in matematičnimi formulami. To je stvar stvariteljne, dobre volje. Razorožitvena konferenca bo uspela samo tedaj, če bo stalo za zvestopni narodov krepko javno mnenje, ki bo rešilo narode slednjič iz teme medsebojnega nezaupanja.

Sofija, 2. febr. AA. Sofijsko apelacijsko sodišče je razpravljalo danes o tožbi zaradi umora Vasilija Pundeva in njegovega sluga Stojana Dimitrova. Zagovorniki obtožencev so zastopali mnogi, da so bili izvršilci zapovedani v zadnjem zakonu o amnestiji in da morajo biti zato oproščeni. Sodišče je predlog zagovornikov sprejelo in oprostil Medarskega in Stamenkova.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. febr. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine sporoča, da je po poročilu, ki ga je dobil od francoskega ministrstva za kmetijstvo, izrpan izvojni kontingent za les po tarifskih postavkah 128, 129 bis in 133 iz Jugoslavije, ki je bil določen z dekretom francoske vlade z dne 30. decembra 1931 za prvo tromesečje 1932. Na podlagi tega se iz Jugoslavije ne more več uvažati lesa v Francijo do 1. aprila 1932 razen blaga, ki je bilo natovorjeno pred 31. januarjem in ki gre v breme kontingenta za drugo tromesečje.

Belgrad, 2. febr. AA. V smislu § 59 pravilnika o izvrševanju zakona za zaščito industrijske svojine z dne 1. maja 1928, je minister za trgovino in industrijo sklenil, da se smatra sejma, ki se bosta vršila letos v Zagrebu in ki ju prireja Zagrebški zbor, in sicer se vrši prvi, to je pomladanski od 23. aprila do 2. maja in drugi, to je jesenski, od 3. do 12. septembra kot 18. redni mednarodni velesejem vzorcev, za uradno priznani razstavi v smislu § 94 omenjenega pravilnika, da se za predmete industrijske svojine, razstavljene na omenjenih sejmih, lahko zahteva zaščita na osnovi § 100 zakona o zaščiti industrijske svojine v zvezi s §§ 90, 107 in 113 istega zakona in §§ 95 do 99 zgoraj omenjenega pravilnika, s pravico od dneva razstave.

Nastop skakalcev v Mojstrani

Mojstrana, 2. februarja.

Danes se je zbrala v Mojstrani elita naših smučarjev, skakalcev. Ljubljanska podzveza in akademiki so imeli drugi del svojega prvenstva, in sicer so nastopili sami skakalci. Na startu je bilo okoli 100 tekmovalcev, kar je vsekakor rekord. Se celo v inozemstvu, kjer je smučanje bolj razvito, se ne morejo postaviti s takim številom tekmovalcev. Mojstranci so pa tudi zaslužili, da je na njihovi skakalni nastopilo toliko tekmovalcev. Tako idealnih sportnih delavcev kot so v Mojstrani je težko najti.

Za današnji dan je bila skakalnica dobro pripravljena. Ni bila pretrda in je bila na njej plast snega v izvrstnem stanju. Tudi organizacija je bila brezhibna. Skakalec za skakalcem je švigal mimo tribune. Prvi so nastopili naši akademiki.

Rezultati akademikega prvenstva v kombiniranem tekmovalstvu so: 1. Dečman 192:6 točke; 2. Šostarič 186:8 točke; 3. Šubie 185:8 točke; 4. Modce 165:2 točke; 5. Bähler 156:3 točke; 6. Kernik 117:8 točke; 7. Nany 112:8 točke; 8. Mušič 111:6 točke.

Presenečil je mladi Dečman, ki je prvi skakal in si priboril prvenstvo. Ne samo to, tudi najdaljši skok dneva 27 m je napravil. Nato so nastopili tekmovalci ljubljanske podzveze. Prvak podzveze v kombiniranem tekmovalstvu je postal Šramel (Ljubljana), ki si je priboril skupno 398:55 točk. Za njim so naslednji: 2. Dečman 395:7 točke; 3. Knap (Lirija) 354:3 točke; 4. Šostarič 352:85 točke; 5. Bähler 342:6 točke; 6. Nany 339:9 točke; 7. Jakopič 335:4 točke; 8. Bolje 284:5 točke; 9. Širgar 99:7 točke.

Razen 3. in 4., ki sta člana Lirije in 9., ki je član Kamnika, so vsi tekmovalci člani Ljubljane. Tekmovali so pa tudi samo za prvenstvo v skokih. Rezultati tega tekmovalstva so: 1. Palme 213:9 točke; najdaljši skok 24 m; 2. Šramel 217:6 točke; 3. Dečman 183:3 točke; 4. Šostarič, 5. Šubie, 6. Pribovšek, 7. Modce.

Po končanih prvenstvenih tekmah so se pričele medklubne skakalne tekme. Nastopilo je 36 tekmovalcev. Rezultati tekmovalstva so: 1. Dečman 141:5 točke; 2. Palme 137:7 točke; 3. Jakopič 137:4 točke; 4. Zemva 127:2 točke.

Sele pri tem medklubnem tekmovalstvu so

Bolgarija mora spošтовati mirovne pogodbe

Atene, 2. febr. tg. Grški zunanji minister Mihalakopoulos je izjavil danes Vašemu dopisniku, da mora kategorično demantirati v raznih tujih listih natisnjene vesti, po katerih nameravajo Grčija, Jugoslavija in Rumunija na razorožitveni konferenci tvoriti skupno fronto proti bolgarskim predlogom. Te tri države so sicer med seboj izmenjale svoje nazore in se seveda tudi morale

zavzeti svoje stališče, da mora omejitev oboroževanja, ki je bila naložena Bolgarski z mirovnimi pogodbami, trajati še dalje.

Ce pa da Bolgarska zadostne varnosti, bi bila Grčija srečna, če bi mogla svojo itak že zmerno oborožitev zmanjšati še nadalje, kakor je to že storila na morju po grško-turškem paktu.

Dr. Beneš o podonavski federaciji

Zeneva, 2. febr. I. Danes je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš sprejel italijanske časnika, ki so ga vprašali, kako si prav za prav predstavlja podonavsko konfederacijo. Dr. Beneš je odgovoril zelo odločno, da pojma podonavske konfederacije on ni iznašel, da on te zamisli tudi ne podpira drugače kakor v novi gospodarski obliki. Podržati pa mora, da bi bilo popolnoma napakno, ako bi si gotove države mislile, da Češkoslovaška in z njo vred tudi njeni zaveznici Jugoslavija in Rumunija smatrajo podonavsko gospodar-

sko konfederacijo kot nekako obnovo in preosnovo avstro-ogrške monarhije. Današnji problemi so tako težkega značaja in so tako globoko v zgodovini zasidrani, da jih ni mogoče rešiti s pomočjo zastarelih formul. Če bi podonavska gospodarska konfederacija, za katero se dr. Beneš posebno zavzema, upostavila v Evropi politično formo bivše avstro-ogrške monarhije, potem mora na žalost ugotoviti, da je svetovna vojna bila popolnoma nepotrebna in da so vse velike žrtve, ki so jih evropski narodi doprinesli za svojo svobodo, bile žrtvovane zaman.

Francosko-italijansko zbližanje

Pariz, 2. febr. AA. Pri povratku iz Rima je izjavil predsednik pariške občine Francois Latour to-le:

»Na svojem potu po Italiji sem dobil navzlic nekim nesporazumom vtis, da obstoja med Francijo in Italijo podlaga za sporazum v gotovih vprašanjih, glede katerih sta ti dve državi naravnost politični, da se sporazumeta. V Rimu manifestirajo neprikrito simpatije za Francijo. Zelen bi, da moje potovanje v Rim doprinese k ustvaritvi sporazuma, ki ga diktirata zdrav razum in izkušnja ter spomin na skupno zmago.«

Poljaki o ukrajinskem opranjanju

Varšava, 2. febr. AA. »Hustrovanj Kurier Kodzieni ugotavlja v svojem današnjem članku, da je Svet društva narodov sprejel poljsko tezo, v kateri se naglašja, da se procedura v zvezi z vprašanjem manjšin, kakor jo je sprejelo Društvo narodov, ne bi smela izkoristiti za neprijateljsko propagando proti katerikoli državi. V članku se dalje naglašja, da je poljska vlada v odgovoru na ukrajinske pritožbe navedla, da je bilo izvršenih od 12. julija do 1. decembra 1930 184 zločinov in atentatov. Energični ukrepi, ki jih je podvzela poljska vlada, so odgovarjali samo željam tamošnjih prebivalcev, katerih življenje in imetje je bilo ogroženo. Potem, ko so ti elementi uvideli, da je njihova teroristična akcija propadla, so sklenili napasti Poljsko samo. Nazadnje list ugotavlja, da pomeni sedanje zasedanje Sveta Društva narodov preokret v metodah glede postopanja z manjšinskimi problemi. To naj bo svarilo za vse one, ki hočejo zlorabiti proceduro o zaščiti manjšin, da bi omogočili in zaščitili sabotažne in revolucionarne akcije.

Romunija je solidarna s Francijo

Bukarešta, 2. febr. AA. Rador poroča: Na včerajšnji parlamentarni seji je predsednik vlade Jorga odgovoril na neko tozadevno interpelacijo, da se na osnovi obvestil, ki jih je do danes dobil, lahko trdi, da podpis pogodbe o nenapadanju med Francijo, Poljsko in sovjetsko Rusijo niti najmanj ne škoduje pravicam Romunije, ki bodo tudi dalje spoštovane.

V izjavi predstavnikom tiska je Jorga, ki je istočasno zastopnik ministra za zunanje zadeve, dejal tole: »V zvezi z vestmi o pogajanjih s sovjetsko Rusijo se lahko trdi, da dela Romunija solidarno s svojimi zavezniki Francijo in Poljsko, katerih zadržanje zasluži romunske zahvale.«

MacDonald bo operiran

London, 2. febr. tg. Ministrski predsednik MacDonald se bo moral dati takoj operirati na očesu, ker v zadnjem času zelo slabo vidi. Zdravniki pravijo, da ta bolezen ni v zvezi s kalajnim splošnim poslabšanjem zdravstvenega stanja.

Prvi ženski senator v Ameriki

Newyork, 2. febr. tg. Kot prvi ženski senator je bila izvoljena gospa Hetty Caraway, vdova po pokojnem senatorju iz Arkanzasa, ki je v nadomestnih volitvah dobila mandat po svojem možu.

Radio Anglija-Afrika

London, 2. febr. AA. Včeraj so otvorili radiofonski promet med Anglijo in Južno Afriko. Prva sta govorila ministrski predsednik MacDonald in južnoafriški ministri predsednik general Hertzog.

Italijanska propaganda v Bolgari

Sofija, 2. febr. AA. V Sofiji je začel izhajati nov časopis pod imenom »Novi horizonti«. Časopis izdaja znano italijansko propagandno društvo »Pro oriente«. Časopis urejuje Stefan Karadžov ter je namenjen italijanski propagandi v Bolgariji.

Gospodarska kriza

Pariz, 2. febr. AA. Iz St. Nazaira poročajo, da so v tamošnji ladjenicli ustavili delo pri preokceanskih parnikih »Simplon« in »le de France«. Zaradi tega je bilo odpuščenih 2.500 delavcev, v kratkem pa jih bo še 2000. Delo je bilo ustavljeno in delavci odpušteni ker potrebni krediti še niso bili izglasovani. Ustavitev dela ima za posledico zatvoritev raznih manjših delavnic.

Upor v Ekvadoru

Pariz, 2. febr. AA. Iz Santiaga v republiki Čile poročajo, da se je v mestu Tulcan v republiki Ekvador uprla tamošnja garnizija.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 2. febr. AA. Vremensko poročilo ravnatelstva državnih železnic v Ljubljani po stanju ob 8 zjutraj: Bistrica-Boli. jezero —8, jasno, snega 18 cm; Brežice —8, jasno; Celje —4, jasno; Dravograd-Meža —9, jasno, snega 8 cm; Jesenice —3, jasno; Kamnik —6, jasno; Kranjska gora —7, jasno, snega 30 cm; Kočevje —6, jasno; Kotoriba —2, oblačno; Ljubljana gl. kol. —6, jasno; Ljutomer —3, oblačno; Maribor gl. kol. —5, oblačno; Novo mesto —6, jasno, snega 3 cm; St. Janž na Dolenskem —10, megla; Trzin —3, jasno; Rakek —5, jasno.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno. Visoki oblaki. Bolj stalno. Podnevi toplo. Noči hladne.

Zagreb, 2. febr. Z. Jugoslavija—Victorija 1 : 0 (0 : 0).

Knjiga o lepem vedenju

Tretja zelo pomnožena in izpopolnjena izdaja. Spisal Urbanus. - V Ljubljani, 1932. - Založila Jugoslovanska knjigarna. 388 strani.

Morda poročje kdo, kaj treba v sedanjih časih lepega vedenja? Res je, da so časi posuroveli, da manjka ljudem prave srčne izobrazbe in omike, in da je zaradi tega na splošno posurovel med ljudmi tudi način medsebojnega obnevanja. Zato je vsak, komur se lepo vedenje zdi nepotrebno ali celo smešno, soustvarjalec sedanjega neprijaznega in tako surovega časa, zakaj njemu manjka prav tistega, kar je predpogoj oblike lepega vedenja: srčna izobrazba in omika. Ako hočemo zdraviti bolezen našega časa, moramo začeti prav pri viru: zdraviti moramo našo medsebojno odnošaje v našem in drobnem, potem pa prodirati k splošnemu zdravljenju, ki se na tak način samo od sebe razvija. Res je, da mora vladati najprej čvrsta volja za gojitve plemenitosti, potem šele moremo govoriti o oblikah in pravih medsebojnega obnevanja, zakaj oblika je le posledica notranjega dejanja, nagnjenja itd. Oblike medsebojnega obnevanja, ki jim pravimo tudi »pravilac ali »predpis lepega vedenja, niso v svojem bistvu prav nič papirnatega, ceremonioznega ali kakorkoli puhlega, izumetničenega, marveč so le sredstvo medsebojnega obnevanja, kakor je n. pr. jezik sredstvo medsebojnega razumevanja (saj če bi vsak po svoje govoril, bi nihče ne razumel, kaj hoče). A bistvo vseh teh pravil in predpisov je vendarle notranje, srčno — tisto, kar človek s tem ali onim dejanjem, ob tej ali drugi priliki resnično in odkritosrčno hoče.

Zato je knjiga o lepem vedenju prav danes najbolj potrebna kakor kdajkoli. Ne smemo namreč pozabiti, da tudi človek, ki si je, recimo, prilastil obliko gladkega in lepega vedenja, ne da bi imel

zanjo podlage srčne plemenitosti, že tako ali tako, iz zgolj zunanjih razlogov, sovražnik vsake surovosti in neotesanosti, da mu pa priučena oblika utege postati časoma tudi resnična bistvena lastnost! Knjiga o lepem vedenju vrši torej vlepomembno civilizatorično nalogo med ljudstvom in vpliva posredno tudi na oblikovanje ne le posameznikov, marveč celih množic.

Ne le odličnega, tudi najpreprostejši človek mora biti dobro poučen, kaj velja za lepo vedenje. Vsakdo si mora prizadevati po svojih močeh, da se nauči olike in spošdnosti v obnevanju z drugimi ljudmi. — Koliko manj bi bilo sovražstva, hudobije, škode, ki si jo po nepotrebnem med seboj prizadevamo, ako bi ljudje spoštovali vsaj oblike lepega vedenja!

Kako je potrebna knjiga o lepem vedenju tudi pri nas Slovenceh, nam dokazuje dejstvo, da o teh in podobnih vprašanjih zelo pogosto razpravljajo naši listi in revije, da so tudi posebej izšle več ali manj obsežne knjige o lepem vedenju, najbolj pa dejstvo, da sta bili dve izdaji prav Urbanusove knjige o lepem vedenju že davno razprodani in da se kljub neugodnim razmeram pojavlja prav zdaj tretja, nova izdaja tega dela.

Nova izdaja je, kakor čitamo že na naslovni strani, zelo pomnožena in izpopolnjena. To je potrebno kratkega pojasnila. Knjiga, ki vsebuje na 388 straneh zares vsa pravila lepega vedenja in je torej v popolnosti pri nas nedosežena, ni nikakoli suhoparna priredba francoskih ali romskih knjig o lepem vedenju, marveč je najprej prirejena za naše domače potrebe in uvažuje tudi v polni meri svojstvene navade, ki so pri nas udomačene, dobre priporočne, pogrešene pa graje. Prireditelj se je izognil velikim napaki, ki jo zagrešijo prenašalci prireditelji knjig o lepem vedenju: neupoštevanje skromnejših prilik ali celo kmekih vzmer. Urbanus ne izpušča sicer navad, ki jih

imajo fini in bogati ljudje, pač pa navaja tudi primere za ljudi, ki živijo v prav skromnih razmerah. To je velika prednost njegove knjige, zakaj lepega vedenja ni treba le odličnjakom, marveč prav vsem ljudem.

Zelo pomembno se nam vidi, da je Urbanus posvetil mnogo pozornosti lepemu vedenju doma, v družini, kjer se prav lepo vedenje navadno najbolj zanemarja. — Ogromno dobrih nasvetov vsebuje knjiga, med drugim se ozira tudi na vedenje v cerkvi, na običaje ob rojstvu, pri birmi in pri svetem obhajilu, kar žal pogrešamo skoraj v vseh drugih knjigah o lepem vedenju.

Navedi hočemo le glavne predmete, ki jih knjiga potanko obravnava v šestih oddelkih: Temeljna pravila medsebojnega obnevanja — Vedenje pri mizi in pravila družabne konverzacije — Vedenje na cesti — Vedenje v cerkvi, običaji ob rojstvu, pri birmi in pri sv. obhajilu — Zareka in poroka — Drugi veselji in žalostni dogodki — V gostilni in kavarni — Na potovanju, letovanju in v tujini — V gledišču, kinu in na koncertu — Obiski (poseti) in sprejemi — Posetnica, naznanila in vabila — Svečano kosilo (Diner, Banket) — Gostitelj in gost v hiši — Večerne prireditve, soareje in recepcije — Ples — Obleka — Avdijske in poseti pri visokih dostojanstvenikih — Pravila pismenega obnevanja.

Brez pretiravanja smemo reči, da je ta knjiga tako po bogastvu vsebine, svoji obsežnosti in upoštevanju najraznovrstnejših priložnosti, kakor tudi — in to v glavnem — po zdravem in pametnem duhu, v katerem je napisana, najboljša knjiga o lepem vedenju pri nas, ki bo enako dobro služila vsakemu izobraženemu kakor preprostemu človeku. Zato jo toplo priporočamo.

Broširan izvod veľa le 50 Din, v okusni platnjeni vezavi, pripravljen za darilo, z zlatim naslovom le 64 Din.

Kako živijo naši delavci v Franciji

Tucquegnieux, 30. januarja.

Približno 50 km severno od Metz leži industrijski kraj Tucquegnieux. Tu in v sosednji Marini koplje v železnih rudnikih 150 Jugoslovancev. 90% je Slovencev. Skoro polovica je poročenih. Ako pristejemo žene in otroke lahko trdimo, da je tu okrog 500 Jugoslovancev.

Pred pol leta je bilo v 10 km oddaljenem Aumetzu odpuščenih tudi mnogo slovenskih delavcev. Skoro vse te delavce je sprejel po posredovanju tukajšnjega izseljenskega duhovnika g. Kasteleca ravnatelj rudnika Andremy Chevilon na Marini. Nemogoče je v pa vrsticah povedati, koliko dobrega je že storil gospod Kastelec tukajšnjim Jugoslovancem. Nič čudnega ni; da je omenjeni gospod tako priljubljen. Znal si je ureti pot in pridobiti ugled tudi pri francoskih oblasteh in zlasti pri gg. ravnateljih rudnikov, kar je za jugoslovanske delavce velikega pomena. Kot posredovalca bi ga nikakor ne mogli pogrešati. Zdi se, da bi ne bilo lahko dobiti mu vrednega namestnika.

Gmotno stanje tukajšnjih delavcev se je uprav v zadnjih mesecih silno poslabšalo. Poleg nedelj imamo tedensko še dva »priznanja«, t. j. dneva, ko delo v rudniku počiva. Medtem ko so delali prej po 26 dni, delajo sedaj komaj 18 dni na mesec. Vrh tega so pa tudi dnevi manjši, kakor so bile. Redki so, ki zaslužijo nad 35 frankov na dan. Povprečno smemo računati plačo delavca na 25 frankov za en delavni dan. Če ta znesek pomnožimo z 18, vidimo, da zaslužijo delavci po 450 fr. na mesec. Od tega odtegnejo na rudniku za stanovanje, zavarovanje, bolniško blagajno i. dr. okrog 10%. Samski delavec plača za hrano in stanovanje mesečno 830 frankov. Ostane mu še 70 frankov. Slika je jasna brez komentarja. Vse gleda s strahom v bodočnost in se izprašuje, kaj bo. Poleg tega se mora še vsakdo bati, kdaj bo odpuščen. No, za samske delavce vendar ni tako hudo. Svoj kovček vzame, pa hajdi s trebuhom za kruhom. Vse huje je poročenim. Oskrbeli so si tekoma let lepe hišne oprave. Če se hočejo vrniti domov morajo hišno

opravo prodati. Toda komu? Se zastoji bi je ne vzel vsak. In družina? ... Družinska doklada znanša za ženo dnevnio 1 frank, za prva dva otroka po 1 frank 50 c, za nadaljne otroke po 2 franka; dobi pa doklade delavce le za one dni, ko dela. Oče, ki ima 4 otroke, dobi na mesec 144 frankov doklad. Vsega torej 550 frankov. Za hrano izda mesečno 500 frankov. Ako varčuje (če smemo to imenovati varčevanje), mu morda zadošča 450 frankov. Kako naj s 100 franki skrbi za obleko in druge potrebščine družine?

Kulturno so naši rojaki nekoliko na boljšem. Lanj so si ustanovili »Jugoslovansko delavsko društvo«. Društvo podpira člane v bolnični in dnevnim prispevkom 5 frankov, goji petje, godbo, dramatiko itd. in skrbi za izobrazbo svojih članov s primernimi predavanji. Ravnozar si ustanavlja tudi knjižnico. Pri tem ga podpira v izdatni meri ravnateljstvo rudnika. Društveno delo vodi učitelj Jankovič, katerega je kr. banska uprava v Ljubljani poslala sem kot kulturnega delavca. On uči tudi šolske otroke v Aumetzu in na Marini, katerih je nad 100. Težko zmore to delo sam. Banske uprava oziroma ministrstvo prosvete bi tuk. jugoslovanskim izseljencem v kulturnem in narodnem oziru veliko pomagalo, če bi poslalo v Francijo še nekaj učiteljev.

Pripomnim še da so ravnatelji rudnikov in drugi ugledni Francozi zelo naklonjeni Jugoslovancem. Radi dajo društvom brezplačno na razpolago društvene prostore; gledališča i. dr. Ravnateljstvo rudnika v Aumetzu je kupilo tamkašnjemu našemu društvu nov harmonij za 5000 frankov. Tudi naše društvene prireditve radi obiščejo. »Slovenci imate napako, da radi pijete, a to napako povsem popravite s svojim lepim petjem.« Tako mi je rekel neki ugledni Francoz.

Rojaki! Skrbimo, da nam te napake ne bo treba popravljati, pa tudi vi iz domovine nas podpirajte v tem. Ko bomo rešeni najhujšega sovražnika, ki nas že toliko let mori in ponižuje, bomo še z večjim ponosom zapeli: Slovenec sem.

so ostali brez odziva. Pa to je stvar, ki jo bo lahko točneje pokazal prihodnji občni zbor. Danes hočemo raje poročati o lepi božičnici, ki jo je pridržalo društvo svojim varovanecem o priliki godbe blagoga zavodnega očeta, ravnatelja g. Fr. Grma, to je pretekli petek. Poleg društvenega prispevka in banovinske podpore v znesku 500 Din je omogočila tako lepo božičnico stara dobrotnica gluhomim sirot, predobra gospa Ana Čepanova, ki je sama darovala blaga v vrednosti blizu 2000 Din, dalje tudi ravnateljstvo »Jugočeske«, ki je darovalo društvu več kosov blaga za perilo. Bodi imenovanima za ta velkodušni čin izrečena najtoplejša zahvala! Enaka zahvala pa velja tudi vsem drugim prijateljem društva, ki so, četudi z najmanjšim zneskom pokazali, da si niti v najtrših časih ne dajo ugonobiti svojih plemenitih čustev ljubezni in naklonjenosti do naših drobnih gluhomim siromakov.

Čez noč postal berač

Preteklo soboto zgodaj zjutraj je nastal pri posestniku Petru Lorberju po domače Potočniku na Kozjem vrhu pri Dravogradu požar, ki je uničil hlev, stanovanjsko hišo in hišo prevzika. Zgorelo je vse. ves pridelek živina in vse gospodarsko orodje. Domači so rešili le golo življenje. Ker leži posestvo visoko v reburu in je zelo oddaljeno od drugih selišč, je pomoč prišla prepozno. Ljudje, ki so prihili na pomoč, so našli le kup pepela, prežganega kamenja in zadušeno živino. Zavarovalnica je zelo nizka in pogorelec je danes berač.

Vrviščar prepeljan v Ljubljano

Ljubljana, 2. febr.

Vso deželo je pretresla vest o strašni smrti žene-mučenice na Svirkovem vrhu pri Metliki, katero je njen mož, 40 letni posestnik Jožef Vrviščar najprej zadavil, potem pa ji iztrgal jezik in izbil zobe. Vrviščarja so nato aretirali orožniki ter ga vkleknjenega prepeljali v Novo mesto. Iz zapore je poskušal celo pobegniti, pa so mu to preprečili. Vrviščarja so davi pripeljali novomeški stražniki v Ljubljano. Vrviščar je bil izredno močno vkleknjen, ker so se oblasti upravičeno bale, da po poti ne pobege, ali pa da ne napade stražnikov. Po pomoči pa je bil ob pol 9. ko je prišel na glavni kolodvor dojenjski vlak z jetnikom, poklican reševalni voz, ki je mesto policijskega avta res prepeljal Vrviščarja s kolodvora v zapore deželnega sodišča. Vrviščar je bil miren, le pogled mu je izdajal notranjo besnost. Proti Vrviščarju je uvedena preiskava, med katero ga bo pregledal in opazoval seveda tudi sodni psihater, ki bo ugotovil, kaj je z njegovo blaznostjo.

Šega radija, ki je te poizkuse vzela v svoj program in me pri njih izvajanju tudi sicer vsestranski podprla. V radio so me napotili različni razlogi. V času svojih prejšnjih predavanj v radiju sem izvedel, kako je bil nekaterim mojim poslušalcem že sam moj glas povod, da so ugrabili, koliko sem neki star in kako sploh izgledam. Isto mi je pripovedoval o sebi tudi g. napovedovalec. Pa tudi meni samemu se je večkrat pripetilo, da sem tedaj, ko sem na svojem aparatu poslušal različne predavatelje ali pevce, dobival več ali manj določene vtise o njih postavah, o barvi njihovih las, o njih statusu itd. Da, ko sem pozneje te svoje poizkuse v radiju izrečno napovedal in naprosil poslušalstvo za primerno sodelovanje, sem prejel celo odgovore, ki pravijo, da bodo moji poizkusi samo neko nadaljevanje tega, kar se med poslušalci že dlje časa samo po sebi vrši, čeprav seveda bolj v zabavo in ne v posebne znanstvene svrhe. Ze vse to jasno priča, kako je vpravo po iznajdbi radija na mah stopil v ospredje oboji življenjsko-praktični in dušeslovno-znanstveni pomen človeškega glasu ter njegovega razmerja do ostalega človeškega svojstva.

Ze vsak, ki je poslušal moja prejšnja radijska predavanja, lahko ve, da je vse moje znanstveno prizadevanje v prvi vrsti namenjeno dušeslovnemu preiskovanju človeka in njegovega razmerja do ostalega stvarstva. Človek mi je bilje z nekim posebnim ter bistvenim dodatkom, ki bi ga v vsem prirodnem svetu zaman iskali in ki je obenem edini izkustveno dan pogoj za vse kulturno-zgodovinski razvoj. V tem načelnem izhodišču vidim tudi edino stvarno oporo za filozofijo kot posebno vedo in na tem izhodišču gradim tudi vse posebne filozofske panoge, kakor na pr. spoznavno teorijo, estetiko in etiko. Vpravo ta na človeku samem osredotočen in v tem smislu antropocentrični značaj moje miselnosti pa tudi v zadostni meri razlaga, kako so me omenjene izkušnje v radiju pripravile, da sem se lotil še posebnega vprašanja človeškega glasu in njegovega razmerja

Na motornem kolesu v smrt

Huda avtomobilska nesreča v Zagrebu - 2 osebi mrtvi, 2 ranjeni

Zagreb, 2. februarja.

V nedeljo zvečer kmalu po 7 se je v Vrapču pri Zagrebu dogodila težka avtomobilska nesreča, ki je zahtevala dve smrtni žrtvi, dve osebi pa sta težko ranjeni. O poteku nesreče posnemamo iz zagrebških listov sledeče:

Okrog 7 zvečer je krenil iz Zagreba sluga Franjo Rus na motornem kolesu. Na prijateljskem sedcu za njim sta sedela njegov sostanovalec Martin Nemeš in žena Pepica. Po pripovedovanju več očitvecev je vozil Rus silno hitro, brez luči ter po levi strani ceste, kjer je bil teren boljši.

Proti Zagrebu pa sta v istem času in po isti cesti vozila dva avtomobila, in sicer spredaj mali športni tip »Wanderer«, ki ga je vozil mehanik Evgen Popović; za tem pa je vozil šofer Vladimir Strepetov svoj avtomobil »Buick«. Pred neko goštilno pri Vrapču je »Buick« pravilno prehitel »Wandererja« in zavozil na desno stran ceste. Čez nekaj sekund pa se je pred njim nenadoma pojavilo motorno kolo ki je vozilo po levi strani. Ko je Strepetov opazil pretečo nevarnost, je brž močno zavril in zavil na levo. Pri tem je nehote ojačil luč reflektorjev in Rusu, ki je vozil motor, je udarila v oči jarka svetloba. Mesto, da bi se ognil na levo, je zavil na desno in se tako zaletel naravnost v avto-

tomobil. Trk je bil strašen. Motorno kolo je zletelo v velikem loku s ceste, vsi trije pasažirji pa so padli na tla.

Oba moža, Rus in Nemeš, sta obležala na tleh nepremično, dočim se je Pepica, ki je dobila le lažje poškodbe, brž dvignila in pogledala, kaj je z možem. Nesrečnejši je ležal na tleh s prebito lobanjo, iz katere so lezli možgani. Bil je že mrtev. Tudi Nemeš je bil mrtev.

Takoj za tem pa je privozil po cesti »Wanderer« s precejšnjo brzino. Njegov šofer Popović je šel v zadnjem trenutku opazil kaj se je zgodilo. Videč na tleh žrtve, je zavil na levo in tako zavozil v avtomobil. Ker je bil ta mnogo večji in težji, je mali športni avto odletel v jarek ob cesti, pri čemer je Popović dobil težke poškodbe. Na mestu nesreče se je radi obupnih klicev Pepice nabrala velika množica ljudi. Njo in Popovića je reševalni avto odpeljal v bolnišnico, dočim sta oba mrtveca ležala vso noč na kraju nesreče. Naslednjega dne se je podala na lice mesta sodna komisija, ki je ugotovila dejanski stan in uvedla preiskavo, kde je kriv strašne nesreče. Žena ponesrečenega Rusa Pepica trdi, da je njen mož vozil pravilno, dočim trdijo nekateri očitvidci, da je vozil po levi strani in brez luči.

21 oseb aretiranih na Goriškem

Rakek, 1. febr.

O aretacijah po Gorici in v Trstu se je širilo dosti netočnih vesti. Imenovala so se celo imena oseb, ki takrat niso bili v zaporu. Za vsakega uglednejšega Slovence so že mislili, da je zaprt. Tudi število aretiranih so navajali zelo različno. Kolikor se da potek zadeve rekonstruirati na podlagi zanesljivih izjav, je bilo iz Gorice zaprtih 9 oseb in z dežele (iz Brd) 12 oseb, med temi ena ženska.

Casnikar Polde Kemperle je bil aretiran zele okrog 12. januarja; aretiran je bil tudi aka-

demik Ozvald, prefekt v Alojzijevišču. O vzrokih aretacije se je tudi mnogo ugibalo, dejstvo pa je, da oblastvo o tem naravno drži tajnost. Ker so nekatere aretirance odvedli v Koper, kjer je sedež sekcije izrednega sodišča, sklepajo, da ima izredno sodišče svojo roko vmes. 26. januarja so odvedli v zapor vratarja iz Alojzijevišča.

Nekaj aretacij je bilo tudi v Trstu. Pri znanem trgovcu Prelogu je bila preiskava in so aretirali njega in njegovega sina. Aretirana je bila tudi žena bivšega urednika »Edinosti« Grbec in še več drugih oseb. Prelogovega sina so kmalu izpustili. Oče je že star in resno bolan.

Jubilej gorenjske matere

Kranj, 2. februarja 1932.

Danes na Svečnico obhaja svoj 70. god gospa Marija Volčičeva po domače Pepelnjakova mama.

Ob levem bregu Save od bivše Mayr-jeve pivovarne navzdol je bila do nedavnih časov zelo razvita usnjarska obrt. Ta usnjarska četrt mesta se je zaključila s Pollakovno tovarno - usnjarno ob sotočju Save in Kokre. Ko se je g. Volčičeva, ki je bila rojena 20. jan. 1862 v Groharjevi rodbini v vasi Vin-

cerje pri Škofiji Loki, priložila v Kranj, je posedovala njen mož pok. g. Volčič majhno hišico ob Savi, kjer je izvrševal usnjarsko obrt. S pridnim delom in v zvesti slogi sta oba povzdignila sloves svoje domačije. Znanost sta povečala hišo, preuredila usnjarsko in strojarsko delavnico, da je bila ena izmed najbolj znanih strojarov v Kranju. Pri Volčiču so predvsem strojili kože, ki so jih praešli kmetje iz okolice, kot ovčino, svinjino, telefino itd. Zato je bila Volčičeva usnjarna poznana po vseh okoliških vaseh Kranja, in brezdomno se še mnogo kmetjskih gospodarjev spominja pok. g. Volčiča in današnje jubilejke g. Marije Volčičeve. Proda-

jali pa so vse blago, tudi finejše vrste. Med svetovno vojno so delali tudi za vojake. Včasih so kože strojili z naravnimi pripomočki in je ves proces trajal 6 mesecev, danes pa je s pomočjo kemikalij usnje gotovo prej kakor v 6 tednih. Zato je usnje danes mnogo manj trpežno. V zakonu njena pot ni bila posuta z rožami. Imela je 17 otrok, od katerih je ostalo 5 živih, dva sinova in tri hčere. Pokojni g. Volčič je bil 17 let bolan in tako je žena morala voditi vse gospodarstvo in gospodinjstvo. Tudi po moževi smrti je obdržala usnjarno do leta 1927. Gospa Volčičeva je znana po svojem usmiljenem in dobrem srcu. Vsek je bil dobrodošel gost v njeni hiši, in tako se je pri njej vedno zbirala družba iz sosesčine. Veselo družbo ljubi jubilejanka še danes. Verna in pobožna žena je vso dobo članica Marijine družbe in Prosv. društva. — Ob 70-letnem jubileju pa ji želimo vsi znanci in prijatelji, naj ji Bog nakloni še mnogo zdravih, srečnih in zadovoljnih let.

Misijonski dnevi in razstava v Marijinem Celju

Avstrijsko misijonsko znanstveno društvo priredi od 15. julija do srede septembra 1932 misijonsko razstavo na znani božji poti v Marijinem Celju. Razstava bo združena z misijonskimi zborovanji. Natančen spored bo objavljen koncem februarja. Popusti za vožnjo, stanovanja itd. so zagotovljeni. Vse, ki se zanimajo za božjo pot v Marijinem Celju in za misijonstvo, že danes opozarjamo na to velenimivo razstavo.

Jesenice

Volitve obratnih zaupnikov. Preteklo soboto so se na Savi in Javorniku vršile volitve obratnih zaupnikov. Na Dobravi volitev ni bilo, ker je bila tam vložena samo ena lista. Na Savi in Javorniku so se vršile volitve ob silnem zanimanju vsega delavstva. Posebno krepko je delavstvo pritiskalo na voliče potem, ko je K. L. D. razglasila, da bo reducirala 88 delavcev. Volitve so se vršile od petih zjutraj do polnoči, tako da je vsak delavec lahko volil. Na Savi je glasovalo 1363 upravičencev, od teh je dobila lista I. 910 glasov (11 zaupnikov, prej 12), lista krščanskih socialcev 263 glasov (3 zaupnike, prej 4), III. lista 130 glasov (2 zaupnika, prej 0). Na Javorniku je volilo 467 delavcev (92%). Dobila je I. lista 267 glasov (4 zaupnike, prej 5), II. lista 126 glasov (2 zaupnika, prej 1), III. lista 73 glasov (1 zaupnika, prej 1). Krščanski socialci so torej obdržali prejšnje število zaupnikov. Na Savi so enega izgubili, na Javorniku pa enega pridobili. Udeležba pri volitvah še nikoli ni bila tako številna kakor letos.

France Veber:

Glas in telo

(Prim. poročilo, ki je izšlo pod tem naslovom v »Slovenec« z dne 12. in 13. jan. 1932.)

Vprašanje, v kakšni zvezi je človeški glas z različnimi telesnimi in duševnimi posebnostmi človeka, je izkustveno. Samo vsakdanja izkušnja nam nudi primere, ko vidimo, kako ima recimo otrok drugačen glas nego odrasli, možki zopet drugačen nego ženska, debeluhar drugačnega nego suhec itd. Zato nam more zopet samo izkušnja pomagati tudi tedaj, ko bi radi to zvezo med glasom in telesom samo še posebej proučili ter znanstveno preiskali. Seveda pa zahteva ta naš posebni namen, da mora biti tudi izkušnja, s katero naj ta namen dosežemo, enako posebnega značaja; zlasti nam mora biti dana možnost, da tako izkušnjo sami ustvarjamo in poljubno ter smoteno spreminjamo. Do dejanske izvedbe take »poizkusne študije« vede vedno načinov in sem si za prvo delo v tej smeri izbral onega, ki se mi zdi obenem najpreprostejši ter najlažji. Ta način je v tem, da si stopita nasproti dve skupini ljudi, »poizkusne osebe«, za kojih glas gre, in »sobištevci«, ki poizkusnih oseb ne poznajo in imajo nalogo, da ugotovijo samo po njihovem glasu še njih ostale telesne posebnosti; ako se pokaže v tem ugotavljanju poseben red in izvestna zakonitost, tedaj velja ta zakonitost tudi za iskano zvezo med človeškim glasom in ono telesno posebnostjo, katere je v onem ugotavljanju mišljena. In ta zakonitost bo tem trdnješa ter nedvomnejša, čim več je bilo takega ugotavljanja in čim večkrat se je vršilo tako ugotavljanje in čim različeješe so bile ostale okoliščine tega ugotavljanja.

Zakaj se vrše ti poizkusi v radiju?

Prve poizkuse v tej smeri delam v radiju in moram že zdaj izreči najtoplejšo zahvalo upravi na-

manja. Znani so tudi različni tehnični pripomočki, ki tako kvarenje zelo omiljujejo. (Poslušanje na detektor ali vsaj s slušalkami, prikladna lega pred mikrofonom, primerno ojačevanje in dušenje, kvaliteta aparatov itd.) Kolikor pa bi še takega kvarenja kljub temu ostalo, je za take poizkuse skoro brez vsakega pomena in to iz dveh razlogov. Prvi je reči, da ostane vsaj razmerje med dvema ali več človeškimi glasovi tudi tedaj nedotaknjeno, ko se ti glasovi ne podajajo povsem naravno (saj je »kvarenje« vsakega glasu enako); vprav pri mojih poizkusih pa ne gre toliko za posamezne glasovne podatke same, pač pa za tako ali drugačno razmerje med njimi. Drugič pa moram poslušalce našega radija opozoriti na neko posebno prikazen, ki se je gotovo tudi že pri njih javila in je v tem, da utegnemo koga že po samem glasu spoznati tudi tedaj, ko se nam podaja ta glas v nekoliko splošni obliki; v takem slučaju sami nekaj take rekoč »prestavimo« in slišimo samo vnanje »ušesce« splošni glas, notranje (sv dušice) pa imamo predstavo pravega, naravno podanega glasu. To bo do mi radi potrdili zlasti oni, ki so oddajanje nase postaje že trdno privajeni. In ni dvoma, da je ta prikazen tudi mojim poizkusom v korist. Končno pa mi je samo še omeniti, da priča za sem spadajočo uporabnost radija tudi dejanski uspeh teh poizkusov, o katerem bom še itak poročal.

Samo nekoliko pomembnejši je drug nedostatek takih poizkusov, ki je v zvezi z omejenimi socialno-življenjskim značajem našega in svetovnega radija. Ta značaj namreč zahteva, da morajo imeti ti poizkusi vsaj povečini tudi zanimivo ter privlačno vsebino. Naj navedem samo en primer. Kdor v izbornem govorniku ali dober pevec, bo tudi tedaj, ko nastopa kot moja poizkusna oseba, priklenil k se občinstvo v močnejši meri nego oni, ki nima takih posebnih darov. Znanstveno preiskovanje človeškega glasu pa bi moralo biti in ostati od vseh takih posebnih razlik popolnoma nezavisti; saj sem že v prvem poročilu sam omenil, da dobi to kar je v dejanskem življenju le prilika in

Kaj pravite?

Severni del našega stolnega mesta se čedalje bolj oblikuje. Bežigrad, Dunajska cesta, Vodovodna cesta, Brinje, Linhartova ulica postajajo celota in bržčas kmalu tudi samostojna župnija. Društveno življenje se žičavno razvija, nastajajo nove potrebe. Že pred letom se je ustanovilo agilno Prostovoljno gasilno in reševalno društvo za severni del Ljubljane. Z zadovoljenjem so darokopaleci tega dela mesta pozdravili svoje gasilno društvo, ki si je v kratkem času nabavilo svojo motorno brigadno in vse potrebne orodje, popolnoma opremito dve četi gasilcev in si omislilo svojo gasilsko shrambo. Pravila je banovinska uprava potrdila in društvo je že prejelo svoj ognjeni krst pri požaru v Podpeči. Do tu vse v redu. Pa je mestno načelstvo — ne morda da bi društvo pozdravilo in mu dalo vsaj moralno podporo za tako človekoljuben namen — odredilo društvu pravico gašenja v mestnem okolišju, češ, da je gasilno društvo v tem okraju nepotrebnost, ne glede na to, da so vprav v severnem delu mesta najnevarnejši objekti za požar. Jugoslovanska gasilska zveza pa odkloni sprejem društva v svoje članstvo, dokler mesto ne da društvu pravice gašenja. Društvo je vložilo dobro utemeljen pritožbo na mestni svet, kakor je mestno načelstvo odgovorilo, naj si društvo najprej izpolni članstvo pri JGZ, ta pa odklanja sprejem, ker ... itd. Da bo vse to še bolj očitno, je mestni svet na predlog gosp. prof. Jarca v tajni seji razpravljal o tem in s pristankom predsednika hišnih posestnikov (!) in staroste JGZ sklenil: a) društvo mora imeti vsaj 50 z vsem opremljenih gasilcev, b) svoje gasilsko orodje in orodarno, c) mestna občina mora imeti ingerenco na društvo, d) društvo mora pristopiti k JGZ. Ti pogoji se morajo izvršiti v enem letu. Društvo je vsem tem pogojem ustreglo, ne more pa izpolniti članstva v JGZ, ki je v starejšini seji dne 28. decembra 1931 napravilo sklep, da »vprašanje sprejema odloži z dnevnega reda vse do tlej, dokler niso izpolnjeni vsi pogoji, ki jih je stavila mestna občina. Mestna občina pa zahteva pristop k JGZ, zveza pa pristopa ne sprejme, dokler društvo ne ugotovi tej zahtevi mestne občine. To je kakor če bi kdo dejal: državljanstvo dobiš, če imaš domovinsko pravico v občini, domovinstvo pa dobiš, če si državljan.

Gospod urednik, kaj pravite k temu? Circulus vitiosus!

Ali gospod župan vsega tega ne vidi? Prostovoljno gasilno in reševalno društvo Ljubljana-severni del je storiло vse, kljub velikim množnim težavam, da ustreže zahtevam mestne občine in JGZ, toda proti takemu postopanju se samo boriti ne more. Vsa jasnost, o tem smo čersto prepričani, odločno obsoja tako postopanje s človekoljubnim društvom. Na pomoč!

Šmartno pri Litiji

Prosveta. Živahno delavnost razvijajo v tekočem letu odseki Prosvetnega društva. Fantovski in dekleški odsek zbirata svoje člane k rednim tedenskim sestankom, ki so združeni s predavanji. Na fantovskih sestankih se obravnavajo socialna vprašanja iz papeževske okrožnice, na dekleških pa higijena, zlasti prva pomoč in gospodinjstvo. Tako se oboji pridno pripravljajo na prosvetne tekme. Da so ti sestanki prijetnejši, so združeni s poštenim razvedrilom in zabavo. Tudi člani dramatičnega odseka so se z velikim veseljem zavzeli za predstave. V nedeljo 7. febr. zopet nastopijo in sicer z zanimivo veseligrad »Davek na samce«. Ker ima odsek dobro izvežbane igralce, smo prepričani, da bodo tudi toplot nastopili v splošno zadovoljnost. Društveni prostori, zlasti dvorana, je dobila prijaznejše lice, ker je bila zadnje dni temeljito očiščena in tlak namazan, kar so naredili člani fantovskega in dekleškega odseka. V soboto dne 30. in v nedeljo 31. jan. so bile v dvorani kinopredstave o »Kristusovem življenju in trpljenju«. Ne smemo pa pozabiti gasilnega društva v Vel. Kostreznici, ki uprizori na Svetnico pop. ob pol 4 v svojem letos povčanem domu igro »Gasilec je najboljši«. — V Luvčini je umrl mlad gospodar Jožef Širk. Zapušta vdovo in pet nadoletnih otrok. Družini naše sožalje!

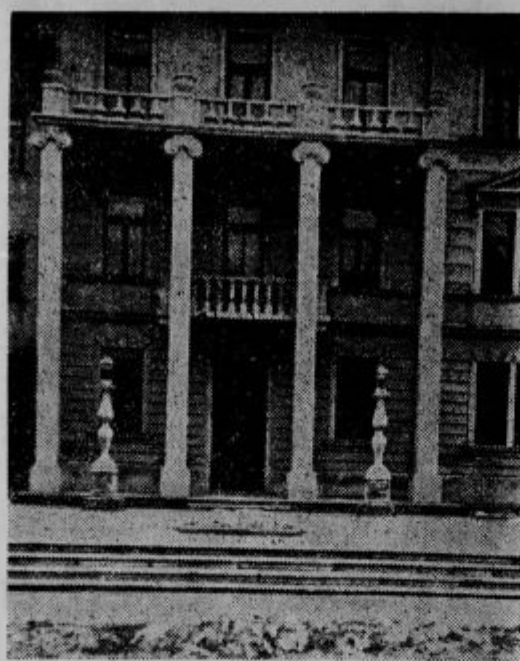
Novo mesto

Izgubljeno ali vzeto? Na dan Antonovega semnja v Novem mestu dne 19. januarja je posestnik in čevljar A. O. iz stopičke fare naenkrat s strahom opazil, da mu je izginila listnina z vso vsebino, denarjem, davčnimi položnicami itd. Denarja je bilo precej, saj je mož poleg isti dan prejetega izkupička za kravo in prašiče nosil tudi drug denar s seboj. Vse povpraševanje po listnici je ostalo brez uspeha. Mož je pred nekaj leti pogorel in si je le z največjo težavo opomogel, zato ga je nesreča Antonovega semnja zadela toliko bolj občutno. Vsi pošteni ljudje, ki bi mogli dati o pogrešanem denarju kakršnokoli sled, se nujno naprošajo, da javijo to župnemu uradu v Novem mestu ali pa v Stopičah.

aredstvo, šele v znanosti mesto zakona in višino namena. Toda k temu moram zdaj še pripomniti, da je tudi za znanstveno raziskovanje mnogo bolje, ako ta prehod ni takorekto pretrgan, tak, da ne prikazuje več nikake vsebinske zveze med tem, kar je v dejanskem življenju je prilika, in tem, kar naj bo v znanosti zakon. Moji poizkusi v radiju pa so tej posebnosti zahtevi povsem prilagojeni: s temi poizkusi preiskujem zlasti take strani človeškega glasu, ki so nam že v dejanskem življenju neštetokrat povod za tako ali drugačno presojanje našega bližnjega; in jasno je, da pokažejo samo taki poizkusi tudi pravo pot do onih posebnih poizkusov, ki bi jih pozneje vršili v posebni znanstveni delavnici in ki bi bili namenjeni človeškemu glasu brez ozira na njegov pomen za dejansko življenje. Torej bo pač veljalo, da je radio vsaj za prve poizkuse v tej smeri naravnost idealno pripravna iznajdba.

Končno pa naj opozorim še na poseben pomen takih poizkusov v našem radiju. Znano je, da tepe današnje človeštvo ostri boj za golo življenje. To dejstvo resda zvišuje dejavnost sodobnega človeka in razlaga, kako se dandanes vsepovedno pravzaprav mnogo več dela, nego se je delalo kadarkoli poprej. Toda ta dejavnost sodobnega človeka je zgolj vnanja dejavnost in zato tudi njeni uspehi ne morejo biti trajni, zlasti pa ne takšni, da bi zajeli vsega človeka in ustvarili v njegovi duši pogoje za boljše bodočnost. Tu bo bralec morda osupnil: Kako prihajam od svojih poizkusov na take socialne zadeve? Popolnoma naravno! Moji poizkusi dajejo vsakemu priložnost, da se vsaj za pol ure na teden peča s svojim bližnjim tako, da mu ta »bližnji« ni samo sredstvo za stranske namene. Poizkusne osebe so tu, vsaj v načelu, vsakemu neznan: udeleženci poizkusov slišijo samo njihov glas in jih samo po glasu presoja. To odnosa vse

Ljubljana Park pred Glasbeno Matico

Ljubljana, 1. februarja.

Že delj časa regulirajo park pred Glasbeno Matico po načrtih prof. arhitekta Plečnika, vrtnarško ureditev pa je prevzel predstojnik mestne vrtarije g. Lap. — Stare akacije so že vse posekali,

Nesreča kolesarja

Ljubljana, 2. febr.

Danes ob 1 popoldne se je pripetila na Viču, na prelazu čez železnico pri čuvajnici resna nesreča, pri kateri je manjkalo le za las, da ni zahtevala človeške žrtve. S kolesom se je pripeljal po cesti, ravno ko je bila zatvornica spuščena, 41-letni mehanik pri Gorcu Franc Strniša, stanujoč na Viču 19. Strniša ni zapazil spuščene zatvornice in se je z vso silo zaletel vanjo. Pri padcu se je Strniša zelo resno poškodoval na glavi. Prebil si je zadaj črepanje in si pretresel možgane. Dobil je tudi druge notranje in zunanje poškodbe. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico. Zdravniki upajo, da mu bodo rešili življenje.

Kaj bo danes

Drama: Zaprtlo.
Opera: »Knez Igor«. Red E.
Rokodelski dom: Ob 20: Predavanje ravnatelja Fr. Gabrovška: »Kolonialna razstava v Parizu«. Skioptične slike.
Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjiti trg 5, in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

● V bolnišnici niso dobili plač. Ponovno se je sedaj pripetil slučaj, da so ostali uradniki in zdravniki v ljubljanski bolnišnici brez plač. Kdor je bil kdaj v bolnišnici, je moral vedno obdovovati ves veliki napor zdravnikov in strožnega osebjja, ki ga imajo z bolniki. Umevno je zato, da je postala Ljubljana na ta slučaj zelo pozorna. Po mestu se je namreč ta vest zelo hitro razširila. Čeprav je denar v blagajni, vendar plače niso mogle biti izplačane in sicer iz prav tipičnega birokratskega razloga. Pri knjiženju plač je namreč nastala neka pomota zaradi nesporazuma. Bolnišnica je to pomoto odkrila že sredi meseca januarja in je intervenirala v Beogradu, naj se to popravi. Toda brez uspeha! Beograd dosedaj še ni odgovoril. Na ta način bi lahko ostali zdravniki in vse nastavljeno osebe bolnišnice še meseci in meseci brez plač. Vsa dan morajo zdravniki in osebe posredovati sto in sto slučajih in nikoli ne odlože stvari, ki je nujna, kadar gre za življenje bolnikov. Nedavno je obiskal bolnišnični minister za socialno politiko g. Pucelj, ki je obljubil bolnišnici svojo naklonjenost. Nastavljeni bolnišnici sedaj z upravičenostjo upajo, da bo minister to svojo obljubo izpolnil! Dokler je bila bolnišnica deželna, pozneje oblasna in banovinska, je osebe v redu prejemale svoje plače. Upamo, da jih bo tudi sedaj, ko je bolnišnica državna!

● Veleture v snegu in ledu je naslov predavanja, ki ga priredi Slovensko planinsko društvo jutri v četrtke dne 4. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Predaval bo Hans Ertl iz Monakovega, eden najznamenitejših nemških alpinistov iz najmlajše struje, ki jo odlikuje nezasišna drznost, združena z največjo tehnično dovršenostjo. Hans Ertl je danes med Nemci dobro znano ime. Njegova tura čez zaledenelo severno steno Ortlerja, ki je

prav tako gabrovo živo mejo, ki je bila na več krajih pretrgana. Pustili pa so na sveže nasajene črne gabre na potu. Park je približno pol metra višji kakor hodnik ceste in ga zato omejuje iz airovih kamnov lepo sestavljeni zid, ki sega v višino 60 cm. Na tem obzidju so postavljene kamnite priekane piramide, ki so jih napravili iz odbijačev na Dovozi cesti. Hkrati z ureditvijo parka so tudi lepo preuredili fasado poslopja Glasbene Matice. Po načrtu arhitekta Plečnika so postavili štiri visoke štirioglate stebre iz umetnega kamna, ki jih zaključujejo krasni kapitli iz istega materiala. Ti stebri nosijo obešen balkon, ki sega iz drugega nadstropja in čigar ograja je izdelana iz originalnih majoličastih balustrov. Iz prvega nadstropja pa sega manjši balkon, čigar ograja ima zopet svojevrstne balustre. Mali trg pred poslopjem Glasbene Matice je splaniran in tlakovan. Z netlakovanega hodnika vodijo do njega stopnice, ki segajo do iste dolžine, kakor to zahteva fasada poslopja. Te stopnice so bile nekaj stare stopnice pred magistratom. Na malem trgu so postavili tudi že dva kandelabra, ki sta prav tako kot kandelabri na frančiškanskem mostu. Na obzidju so na obeh straneh stopnišča postavili v primernih razdaljah po tri visoke kamnite podstavke. Po on tak podstavek so postavili še nekoliko vsran ob kandelabrih. Ti visoki podstavki so bili svojčas rampa na trgu pri opernem gledališču. Ker so pa kasneje prostor pred opero zregulirali, so ležali ti kamni neizrabljeni. Ker je banska uprava dovolila njihovo uporabo, so jih nameslili tam in bodo nosili doprsne kipe naših starih in priznanih glasbenikov. Kipe bo izdelal kipar Dolinar; izdelana sta že kipa Gerbiča in Gallusa. Otvoritev urejenega parka in odkritje teh spomenikov bo 16. maja.

nagnjena od 60 do 80 stopinj in končno popolnoma navpična, in doživljaji v ledenih kamnih, kjer so neprestano gremi plazovi ledu in snega mimo njega v prepad, spada med najzanimivejše alpinistične avanture sedanjosti. O teh in drugih znamenitih doživljajih bo predaval mladi alpinist, ki ga kritika označuje kot zelo dobrega predavatelja; svoja izvajanja bo poljsanjeval z lepimi skioptičnimi slikami.

● Vstopnice za predavanje nemškega alpinista Hansa Erla o veleturah v snegu in ledu so v predprodaji v pisarni Slovenskega planinskega društva, Palača Grafike, Masarykova cesta 14 in pa na dan predavanja od 19. ure dalje pri blagajni v Delavski zbornici.

● Komorni koncert pihal se bo vršil v ponedeljek 8. februarja kot četrti »Slogin« komorni večer v veliki dvorani kina Ljubljanski dvor. Spored večera je sledeč: Mozartov kvintet za flauto, klarinet, fagot, rog in klavir, Rorich: trio za flauto, klarinet in fagot, Rimski-Korsakov: kvintet za flauto, klarinet, fagot, rog in klavir. Izvajajo ga gg. Korosec Slavko (flauto), Gregore Janko (klarinet), Viljem Hauck (fagot), Lukas Robert (rog), vsi člani opernega orkestra, in g. Heri Svetel (klavir). Komorna glasba na pihala se jako goji po drugih deželah, pri nas je še popolnoma neznan. Koncert bo jako zanimiv in bo gotovo vzbudil široko pozornost na pihala. Cene vstopnic: parter 8, 6, 4 in 2 Din, balkon 8 in 6 Din, galerija 2 Din.

● Izgubljena torbica. Našla se je ženska torbica, v kateri je bil denarnik z manjšim zneskom denarja in drugimi predmeti. Lastnik dobi torbico na reševalni postaji.

Celje

● Iz seje okoliškega občinskega odbora. V soboto 30. t. m. ob 7 večer se je vršila v posvetovalnici občinske hiše na Bregu seja okoliškega občinskega odbora. Po otvoritvi seje je poročal župan pred prehodom na dnevni red o otvoritvi dnevnega dežjega zavetišča, v katero je sprejelih 53 najrevnejših otrok, in o akciji za brezposelne. Izvolil se je odbor za to akcijo s predsednikom g. Pečuhom. Odbor je že razmeroma mnogo, večinoma naturalij, nabral. Nadalje je prosil župan za odobritev postavke 325 Din, ki so se porabili za dva občinski revežem. Postavka je bila soglasno odobrena. Glede proračuna poročal župan, da je dobil pri bankski upravi zagotovilo, da bo v kratkem času potrjen z nekaterimi izpremembami. — Sledilo je poročilo o obratunu za preteklo leto, ki izkazuje prebitke 338.021,80 Din. Glede vloge okrajnega načelstva zaradi krajevne potrebe hotela in restavracije gospe Roze Stegu za gradom št. 33 je bil sklenjen, da se ne bo ugovarjalo. G. Baldasin Aleksander je prosil za koncesijo za tovarni avtopromet na progi Celje—St. Peter pod Sv. Gorami in Rogaska Slatina. Njegova prošnja se bo priporočala na merodajnem mestu. Parcelacijski načrt za zemljišča pod okoliškim pokopališčem se sprejme po predlogu odbora. Z ozirom na razširitev področja mestne policije na nekatere kraje okoliške občine, se bo vložila pritožba na državni svet proti tozadevni naredbi notranjega ministra.

Sv. Jurij ob Taboru

V noči od 28. na 29. januarja je ob 1 izbruhnil požar v gospodarskem poslopju Franca Grašinerja v Kaplji. Kljub pozni noči, ko je vse spalo, so bili domači gasilci izredno hitro na lico mesta. Stopili so takoj v akcijo s svojo odlično motorno brigado. Na veliko žalost pa gospodarskega poslopja kljub vsej prednosti in vsemu trudu niso mogli rešiti, temveč so se morali zadovoljiti s tem, da so rešili stanovanjsko hišo in obvarovali sosednja poslopja, gospodarskega poslopja pa je skoraj z vsem letnim pridelkom popolnoma uničeno. Prizadeti lastnik trpi zelo veliko škodo.

Katoliško prosvetno društvo. Sv. Jurij ob Taboru uprizori v nedeljo 7. t. m. ob 3 popoldne v društvenih prostorih šaljivo-resno igro »Prvi april in burko« Zakleta soba v gostilni pri Zlati goskie. Med odmoru igrajo tamburaši. Prijatelji so vljudo vabljeni.

Šmarje pri Sevnici

V preiskovalnem zaporu je neka domačinka, ker je osumljena, da je ona požigalka, ki nam je napravila toliko razburjenja in strahu. Pravijo, da odločno zanika vsako krivdo.

Tukajšnji fantje so končali svoj VI. šahovski turnir. Nagrade so dobili: 1. Senica Ernest, 2. Planina Rihard in 3. Plevnik Franc. — Dobro si znajo naši fantje preganjati dolgi zimski čas; šah jim bistri um, je cenena in poštena zabava in je obenem modern sport. Le še tako naprej! Priporočali bi tudi onim fantom, ki pravijo, da je šah dolgočasna igra, da se ga najprej nauče, potem pa naj govorijo. Saj bodo kmalu spoznali, da je šah mnogo lepša in boljša zabava kakor pa je ona pri štrkluc in pri štetanju. — Pa brez zamere; kar je res, je res.

Maribor

● V pisarni ga je zadela kap. O tragični nezgodi smo izvedeli od Sv. Lenarta v Sl. gorah. Ko je prišel včeraj sodnik okr. sodišča g. dr. Fr. Tavželj na sodišče v svojo pisarno, se je nenadoma zgrudil zadet od kapi. Prenesli so ga na dom, kjer se nahaja v zdravniški oskrbi. Želimo priljubljene mu možu skorajšnje okrevanje.

● Slepi podpolkovnik Lovrić pride v Maribor. Občnega zbora okrajne dobrovoljske organizacije, ki bo 14. februarja v Narodnem domu s pričetkom ob devetih, se udeleži tudi slepi podpolkovnik L. Lovrić iz Beograda, ki je obenem predsednik glavnega odbora dobrovoljske organizacije.

● Uredništvo »Nedelice in tajništvo Ka ojske akcije se je preselilo v poslopje Zadrzne gospodarske banke na Aleksandrovi 6. I. nadstropje. G. urednik in tajnik je strankam na razpolgo ob delavnikih od 8—12 in od pol 15—17. Dopisi naj se istotako pošiljajo na omenjeni naslov.

● Neizrabljeno drsalističe v mariborski okolici. Blizu gostilne župana A. Schkerja pri Sv. Marjeti ob Pesnici je veliko močvirje, ki obsega gotovo nad štiri orale ravne ploskve. Tu se držijo, kadar ni ledu, divje rase in druge ptice. Letos pokriva celo močvirje debela ledena ploskev. Če bi se kdo zanimal: krasno, idealno drsalističe. Za Mariborčane je ugodna avtobusna zveza do dobro znane Schkerjeve gostilne pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Podjetni mariborski drsalec!

● Odprta uo in dan so groba vrata... V visoki starosti 83 let je zapustila to solzno dolino zaslepnica Marija Mak. Frankopanska ulica 5. Pokopali jo bodo danes ob 15 iz mestne mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrezju. — V splošni bolnišnici je izdihnil svojo blago dušo v 68. letu svoje starosti vpok. kazniški paznik Mihael Bizjak. Pogreb bo danes ob pol 16 iz mestne mrtvašnice na Pobrezju. — V splošni bolnišnici je podlegel posledicam neozdravljive bolezni vojni zdravnik dr. Vladimir Rudež. Blagim pokojnikom večna luč, žalujočim naše globoko sožalje!

● Razpis mestne letniškega paznika. Pri tukajšnjem okr. sodišču se odda mesto letniškega pripravnika z mesečnimi prejemki 1320 Din. Prosilci morajo imeti popolno srednješolsko izobrazbo s končnim izpitom. Svojerodno spisane ter pravilno opremljene in kolokovane prošnje je vložiti do 15. marca pri predsedništvu okrožnega sodišča v Mariboru.

● Bohem poje... Dne 2. marca t. l. bo ob devetih popoldne v sobi št. 27 tukajšnjega okrajnega sodišča dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Grajski marof, vl. št. 269. Cenilna vrednost je 343.062,13 Din, najmanjši ponudek 172.000 Din.

● Dobava granitnega materiala za tlakovanje ulic. Mestno načelstvo v Mariboru razpisuje dobavo granitnega materiala za tlakovanje mestnih ulic iz kaldrmanskega fonda. Prva javna pismana ponudbena licitacija bo dne 25. oziroma 26. februarja s pričetkom ob 11 v prostorih mestnega gradbenega urada v Františkanski ulici 8, soba št. 5.

● Spremembe naslovov. V Ključavničarsko ulico 3 so se preselili Ivan Z. in Josip H. radi berčenja; Ludovik P., ker je na ulici dajal preglasno duška svojemu alkoholnemu razpoloženju in Ottilija P. radi ponočnega frfotanja po mariborskih ulicah.

● Slabost ga je premagala. V Tattenbachovi ulici se je zgrudil včeraj nezavesten mestni, po metač Babič Starost in splošno oslabele sta ga premagala, da ga niti poklicani reševalci niso mogli spraviti k zavesti ter so ga morali prepeljati v bolnišnico.

● Strup alkohol. Včeraj je bila poklicana v Sv. Janž mariborska rešilna postaja, da prepelje v bolnišnico 24-letnega gostilničarskega sina M. Berlingerja od Sv. Martina pri Vurbergu. Zastrupil se je z alkoholom.

● Na svobodo... 30 kaznjencem mariborske kaznilnice se je nenadoma nasmehnilo solnce svobode. Ministrstvo pravde jim je dovolilo pogojni odpust kazni. Med temi srečnejši se nahaja tudi 85-letni starček, Ahmed Ajdarpašić iz Novega Pazarja. V mariborski kaznilnici se je nahajal že od leta 1919 dalje in sicer radi roparskega uboja. Vsi izpuščeni so bili privedeni na mariborsko policijo, ki bo oskrbela za njihov povratek v domovinske občine.

● Z lestve je strmoglavil 78-letni poljski dninar Ivan Grmave iz Rance ter si pri padcu strl desno nogo nad kolonom. Ponesrečenega starčka so prepeljali v tukajšnje splošno bolnišnico.

● Vlomilec še vedno strašijo. V noči na 1. februar je bil izvršen vlom v pisarno trgovine s kurivom v Gregorčičevi ulici 1, ki je last Marka Selfrieda. Vlomilec je prepezel leseno ograjo ter razbil na pisarniški baraki šipo. Pri tem se je moral obrezati na roki, ker so našli na mestu vloma vse polno krvavih sledov. Skozi odprtino je zlezal v pisarno ter prebrskal vse predale, toda imel je malo sreče, ker je bilo vse prazno. Pri odhodu je pobral vse ostanke razbite šipe, da bi preprečil eventualno najdbo prstnih odtiskov. Policija je uvedla preiskavo.

Slovenska Bistrica

Dobrodelni koncert priredi dne 7. februarja v dvorani okrajne hranilnice tukajšnji Rdeči križ. Sodelujejo: koncertna sopranistinja gospa Ant. Skvarca, operni pevec g. Franjo Neralič, koncertni tenorist g. V. Živko in naš mladi violonist Miran Vihari. Ta imena jamčijo, da bomo imeli velik umetniški užitek, poleg tega bomo pa pripomogli tudi k dobri stvari, zakaj čisti dobiček koncerta je določen za ubogo mladino. Zato smo prepričani, da bodo vsi Slovenjebistričani prišli na koncert.

Katoliško prosvetno društvo je priredilo svojo letošnjo predpustno zabavo v korist akcije za ubožno mladino in brezposelne. Predstava je prav dobro uspeła. Ubožna mladina bo dobila 700 Din. V isti namen je prispevala tukajšnja gostilničarska zadruha 500 Din. Srčna hvala!

Rečica ob Savinji

Osebnosti. Na tukajšnje šolo je nastavljen učiteljski abiturient gospod Ludvik Kosi, rodom iz Križevc pri Ljutomeru. Iz Rečice v Šmartnem ob Dreti pa je odšla učiteljica gospodična Baloh.

Občni zbor. Katoliško izobraževalno društvo za Rečico in okolico je imelo zadnji nedeljo svoj redni letni občni zbor. Iz poročil je razvidno, da si je društvo preteklo leto nabavilo 50 novih knjig, tako da šteje knjižnica okrog 500 knjig. Med letom je bilo prečitanih 760 knjig. Odboru želimo v novem poslovnem letu čim več uspeha.

Tako je prav. Gospod Rejtko Aleks je odstopil ob priliki proslave sv. Save svoje prostore učencem 5. razreda tukajšnje šole, da so lahko poslušali po radiu prenos proslave iz Ljubljane. V kolikor nam je znano, sta se g. Rejtko in tukajšnji šol. upravitelj dogovorila, da se bo naši mladina tako priljubljena večkrat nudila. Le po tej poti naprej!

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

Istotodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, dne 3. februarja: Blaž, škof, mučenec; Oskar, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani je večeraj dopoldne umrl znani trgovec z gramofoni in posestnik g. Alojzij Rasberger. Pogreb bo v četrtek ob pol 4 popoldne. Svetila mu večna luč. Žalujemo soprog našo iskreno sožalje!

Osebnosti

— V višjo skupino so napredovali Hugo Vanjek, tehnični svetnik 5. položajne skupine tehn. oddelka pri okrajnem načelnstvu v Somboru; Valter Ekert, tehn. svetnik 5. položajne skupine tehn. oddelka pri okrajnem načelnstvu v Jajcu in Dragotin Rozman, tehn. višji pristav 7. položajne skupine tehn. oddelka pri okrajnem načelnstvu v Kruševcu.

— Upokojena sta Nikolaj Kovač, tehnik tehn. oddelka pri okrajnem načelnstvu v Bihaču in Viktor Lebl, tehnik tehn. oddelka pri okrajnem oddelku v Osijeku.

Ostale vesti

— Šolski radio in pravilnik. Veliko se je že pisalo o šolskem radiu in njegovem kulturnem pomenu, nihče pa še ni povedal, kje je največja ovira pouku potom radia. Naše šole, društva in kmetijske organizacije si zaenkrat vsled denarne stiske ne morejo nabaviti lastnega sprejemnega radioaparata. Prav lahko bi ga pa dobili v svojem okolju od kakšnega privatnika za določeno predavnanje ali šolsko uro zastoj na razpolago. — Toda zdaj veljavni pravilnik o sprejemnih radioaparatih tega ne dovoljuje. Prepovedano je namreč (čl. 18.) v istem kraju prenesti aparat čez ulico v drugo hišo, društveno dvorano ali šolo. Po istem pravilniku je pa dovoljen začasen prenos aparata v drug kraj. Tako si sme vsakdo izposoditi v Ljubljani v trgovini z radioaparati aparat in ga prenesti na deželo, po uporabi pa spet vrniti. Treba je seveda aparat na domači pošti pravilno prijaviti, plačati naročnino za tromesečje in po vrnitvi pravilno oddati. Na neki pošti so povedali to-le: Prijavite svoj aparat kol prenosni aparat, povejte, kam ga boste od časa do časa nosili, plačajte letno naročnino 800 Din, pa je stvar po pravilniku v redu. — To ni res! Prenosni aparati so po pravilniku samo oni, ki jih kdo rabi v svojo propagando (čl. 18.), ne pa oni v kulturne svrhe. Izgleda, da ta pravilnik ščiti trgovine z radioaparati, ni mu pa za povzdigo kulture po deželi. Skrajni čas je, da se pravilnik v toliko spremeni, da bodo mogle postati deležne najširše plasti naroda čimveč radioprenosov, brez velikih izdatkov za radioaparate. Če že plačam naročnino za svoj radioaparat, zakaj bi ga ne smel posoditi komu drugemu, bodisi šoli ali kakemu društvu v istem kraju v kulturne svrhe. Zloraba je izključena, ker je tozadevna kontrola zelo lahka. Vemo tudi, da nihče ne izroči rad svojega aparata drugi osebi; če prenesem aparat, bom tudi sam zraven, ko je v rabi. Nepotrebno bi bilo tedaj na drugem kraju plačevati posebej celo naročnino. Mislim, da izrazim željo stotin naših šol, društev in raznih strokovnih organizacij, če pravim, naj bi pošto-telegrafska uprava (oz. ministrstvo) pravilnik o radioaparatih spremenila čimprej v toliko izposoditi aparat kjerkoli v domačem kraju od privatnikov, samo da je določeni aparat pravilno prijavljen in plačana naročnina.

— Vremensko poročilo iz Kranjske gore po stanju dne 2. februarja 1932 ob 7 zjutraj: Barometer: 767 mm, temperatura: — 7° C, vreme: jasno in mirno, veter: sever, snega 30 cm, snež. snuka: idealna, skakalnica uporabna, sankališče uporabno.

— Koncert na orglice v Trzinu je preložen na 21. februarja.

— Specialna živinorejska anketa v Kranju. V Kranju se bo vršila v torek dne 9. februarja 1932 ob 9 dopoldne v salonu hotela »Jelen« specialna živinorejska anketa. Anketo priredi Zveza živinorejskih selekcijskih združenj za pingavsko govedo v Kranju dogovorno s sreskim kmetijskim referentom. Ankete se udeležijo poleg zastopnika kr. banske uprave tudi sreski načelnik, nadalje kmetijski ter veterinarski referenti srezov Kamnik, Radovljica, Kranj, Ljubljana okolica in Ptuj ter zastopniki 20 pri omenjeni zvezi včlanjenih živinorejskih združenj. Namen ankete je, da reši nekatera vprašanja, ki so zelo važna za nadaljnje pospeševanje dela pri živinoreji. To so: 1. dejanska izvedba kastracije nesposobnih bikov pri licencovanjih (referirata kmet. ref. Jos. Sustić in vet. ref. V. Bedenk), 2. izpolnitev tabel in knjižic za ocenjevanje rodovniške živine (referirata kmet. ref. Jos. Sustić in ing. E. Elset), 3. poslovne knjige pri živinorejskih združenjih (referirata zvezin tajnik Iv. Ovsenik), i. dr. Pri vseh referatih se bodo vršile temeljite debate, na katere so delegacije dobro pripravljene. Ankete želimo poln uspeh.

— Razpis nagrade za slavnostno uverturo. Filharmonična družba v Ljubljani razpisuje nagrado v znesku 5000 Din za najboljšo slavnostno uverturo za veliki orkester. Pogoji: izvedba trajaj 4 do 8 minut; želi je, da ime skladba slovensko narodno obelježje; tekmovalci se morajo udeležiti vsi jugoslovanski skladatelji; rokpisna partitura naj se pošlje brez oznake skladateljevega imena, ki naj se priloži v zaprti kuverti; rok oddaje do 15. aprila 1932.

— Dva ponesrečena mesarja. Ljubljanska bolnišnica je večeraj sprejela dva mesarja, ki sta se ponesrečila pri klanju živine. Prvi mesar je iz Kamnika, drugi pa je iz Domžal, 34 letni mesarski

pomočnik Ivan Čuk, stanujoč v Kamniku, Novi trg št. 1, je v ponedeljek klal, pri tem se je vrezal z nožem v levo roko. — Še bolj nevarno pa se je ponesrečil 19 letni mesar, pomočnik Martin Smerkolj iz Domžal, Kamniška ulica 3. Ta je klal prašiča, ki ga je ugriznil v levo roko. Poškodba je zelo nevarna.

— Nesreča v trboveljskem rudniku. V Trbovljah se je v ponedeljek ponesrečil 45 letni Ignacij Urh, stanujoč v Lokah 69. Ta je večeraj delal pri navijalu v rudniku, ki pa je odskočilo nazaj in udarilo Urha in mu zlomilo levo roko. Urh se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

— Dve nesreči pri smučanju. Zgledu mestnih smučarjev je sedaj z veliko vneto pričela slediti tudi podeželska mladina, ki je zelo vzbujala ta lep in zdrav sport. Pri tem pa se dogajajo seveda semintja tudi nesreče. V ponedeljek se je v Ribnici ponesrečila 20 letna hči posestnika Alojzija Jakopin iz Ribnice 47. Pri smučanju si je poškodovala levo roko. — Drugi ponesrečeni smučarček, 6 letni Anton Hiti, je doma v domovini smučarskega sporta, namreč na Blokah, Metulje 22. Ta si je pri smučanju poškodoval desno nogo. Oba ponesrečena smučarja sta bila prepeljana v ljubljansko bolnišnico.

— Pri poapnenju arterij, možgan in srca se z dnevno uporabo male množine naravne »Franz-Josef« grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Franz-Josef« vodo najboljši uspehi za čiščenje črev celu pri polstransko ohromelih bolnikih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Stavbenik ustrelil svojega delavca. Dne 16. novembra preteklega leta je bil v neki gostilni v Banovi Jarugi pri Osijeku izvršen umor. V gostilni je sedel stavbenik Ivan Ponko iz Orahovice. K njemu je prišel njegov delavec Jurij Habunek in zahteval potrdilo za bolniško blagajno, da bi se šel zdraviti. Ponka ni hotel dati tega potrdila, narkar je delavec podjetnik očital, da ga ni pripravljen bolniški blagajni, čeprav je za to plačal 68 dinarjev. Med obema je prišlo do prepira, med katerim je Ponka nameril svoj samokres proti delavcu. Habunek mu je zaklical: »Jaz sem nedolžen! Jaz preživljam svojo družino in tudi Vas, gospod stavbenik! Sramujte se!« Stavbenik je sprožil samokres in delavec se je zgrudil mrtev na tla. Te dni je okrožno sodišče v Požegi obsodilo Ponko na 15 let ječe.

— V blaznosti skočil v vodnjak. Kmet Mate Kranjčević iz vasi Vrnjačevac pri Križevcih je nenadoma zblaznel. Zena in trije otroci so čuvali očeta, da si ne b' kaj naredil. Nekega dne je šel Mate iz hiše in sedel na ograjo vodnjaka. Zena in otroci so videli, da je čisto pri sebi, in niso niti slutili, da si bo kaj naredil. Zato so ga pustili. Čez nekaj minut je Mate zakrčkal in skočil z glavo naprej v vodnjak, globok 15 metrov. Pozneje so ga izvlekli iz vodnjaka. Imel je popolnoma razbito glavo. Po izvršeni obdukciji so ga pokopali.

— »Odmev iz Afrike«, misijonski mesečnik s slikami. Letnik 29. Blagoslovljen po papežih Piju X., Benediktu XV. in Piju XI. Stane za celo leto 10 Din. Naroča se pri Družbi sv. Petra Klavre, Ljubljana, Metelkova 1. — Vsebinska št. 2 (februar): Žive goreče sveče v sveto žrtve. — Misijoner Kolenc piše. — Usmiljenje božje je veliko. — Sirotišnica božje Previdnosti. — Gobavci v Nankavali. — Misijon sv. Mihaela. — Apostolska prefektura Kronstad. — Gole oblačiti. — Zvestoba krščanca. — Uslišane molitve na priprošeno služabnice božje Marije Terezije Ledochowske. — Albert Odengo. — Za vse naročnike »Odmeva« in »Zamorčeka«, berejo afriški misijonarji letno 500 sv. maš.

— »Zamorček«, misijonski mesečnik s slikami za mladino. Letnik 20. Prinaša lepe povetice, slike in popise iz zamorskih dežel. Za mladino jako vzgojen in poučen. Cena na leto 7 Din. Naroča se tam kot »Odmev iz Afrike«, Ljubljana, Metelkova 1. Vsebinska št. 2 (februar): Zamorčkov hrepenenje. — Zamorček Dominik. — Za eno svetinjico. — Zvesta v veri. — Zgodba črne sestre. — Kako je v naših otroških vrtcih. — Kipili. — Gospod sprejmi ta dar. — Iz dežele kač. — Zastavice. — Za vse naročnike »Zamorčeka« in »Odmeva« berejo afriški misijonarji letno 500 sv. maš.

— V Zagrebu dobite pristni cvček in štajerska vina samo v gostilni Vladimirja Černe, Radičeva ul. 1 (dvoršče).

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 3. februarja: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Dr. Reya: Morje. — 19.00 Dr. N. Preobraženski: Ruščina. — 19.30 Literarna ura: Lippert: »Od duše do duše« (Fr. Vodnik). — 20.00 Prenos dobrodelne akademije iz Maribora. — 21.00 Lahka glasba, izvaja salonski kvintet. — 22.00 Čas, poročila.

Četrtek, 4. februarja: 9.00 Prenos Strossmayerjeve povelje z realke v Ljubljani. — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Plošče. — 18.00 Ing. Zidanšek: Živinoreja. — 18.30 Drago Ulag: Gimnastične vaje. — 19.00 Dr. Anton Bajec: Italijanščina. — 19.30 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 20.00 Pero Horn: Pedagogika. — 20.30 Muzika 40. p. p. Triglavskog. — 22.30 Čas, poročila.

Drugi programi

Četrtek, 4. februarja: Belgrad: 12.05 Radio orkester. 20.30 Ljubljana. 22.50 Radio-orkester. — Zagreb: 17.00 Balalajke. — 20.30 Ljubljana. — 22.40 Lahka glasba. Budapešta: 12.05 Opoldanski koncert (pesmi in violina) 19.30 »Tannhäuser«, opera, Radio orkester Dunaj: 11.30 Opoldanski koncert. — 17.00 Koncert 19.35 Poljudni koncert. — 20.20 Zborovna petje. — 21.35 Simfonični orkester. — Rim: 17.30 Vokalni koncert. — 21.00 Simfonični koncert. — Stuttgart: 19.15 Anekdote. — 20.05 Pihala. — 21.50 Klavir. — Berlin: 20.00 Dobrodelni koncert. — Barcelona: 21.05 Operni prenos Praga: 19.20 Češke pesmi. — 19.40 Plesni koncert. — Langenberg: 20.00 Plesna ura. — 21.00 Koncert Radio orkestra. — Toulouse: 20.00 Koncert vojaške godbe. — Trst: 11.45 Radio kvintet. — 18.00 Opoldanski koncert. 19.05 Radio kvintet. — 20.15 Pestra glasba.

Kje so zlati zakladi?

V jeseni smo podali takratno stanje zlatih zakladov najvažnejših držav. Od tedaj pa so se razmere zopet izpremenile in naši čitatelji bodo v naslednjem videli sedanjo razdelitev zlata. Iz nje so razumljiva stremiljenja nekaterih držav po popolni opustitvi zlata valute, kar propagirajo zlasti novejši ekonomski. Toda nasprotno bodo imele države, ki bodo ohranile zlati standard, vedno premoč nad drugimi državami, ki bodo prav rade jemale zlato v plačilo za svoje proizvode.

Naslednja tabela nam kaže v milj. dolarjev zlato posest najvažnejših emisijskih bank, izbran je datum 19. septembra lani, torej ob ukinitvi angleškega zlatega standarda in začetek januarja 1932 (po londonskem Economistu):

19. 9. 1931 31. 10. 1931 zač. 1932

Anglija	600	600	588
Unija (rez. banka)	3.486	2.738	2.986
Francija	2.296	2.534	2.695
Nemčija	321	266	234
Holandija	267	336	354
Belgija	224	357	354
Švica	234	422	464
Italija	285	294	297
Japonska	407	342	244

Ob teh številkah izgleda naš zlati zaklad zelo majhen, saj je znašal po najnovešem izkazu Narodne banke 31,4 milj. dolarjev v primeri 28 milj. dolarjev ob priliki zakonske stabilizacije dinarja sredi leta 1931.

Zlata rezerva ameriških federalnih rezervnih bank je sedaj skoraj prav toliko kot je bila v začetku leta 1931. Vendar je pripomniti, da so konec oktobra prenehali veliki izvozi zlata iz Amerike in je zlati zaklad zopet začel naraščati. V letu 1931 so vse evropske emisijske banke povečale svoj zlati zaklad, pa celo v relativno večji meri kot Francija. V letu 1931 se je povečal zlati zaklad Francije za 30%, Holandije za 108, Belgije za 86% in Švice za 233%. Skupno so te tri države uvozile lani zlata za 672 milj. dolarjev, sama Banque de France pa samo za 629 milj. dolarjev. S tem odpadejo marsikateri očitki francoski valutni politiki, kateri edini se pripisuje vse zlo.

Poleg zlatih zakladov emisijskih bank so važne tudi devizne rezerve. Na eni strani se je povečal dotok zlata, na drugi strani pa so padle devizne rezerve. Ta pojav je bil posebno opaziti po 19. septembru, ko je bil v Angliji ukinitelj prosti izvoz zlata. Skupno so znašale devizne rezerve Francije,

Nemčije, Holandije, Belgije, Švice, Švedske, Norveške in Italije v začetku leta 1931 1761 milj. dolarjev, 19. septembra še 1683 milj. dolarjev, v začetku leta 1932 pa samo še 1051 milj. dolarjev. Pri tem je važno zabeležiti, da so se devizne rezerve v Franciji zmanjšale od 1931 na 1932 od 1088 na 827 milj. dolarjev, pri vseh ostalih emisijskih bankah pa od 723 milj. na 234 milj. Devizne rezerve so razen v Franciji minimalne. V Italiji so padle od 221 milj. dolarjev v začetku leta 1931 na 115 milj. v začetku 1932. To je posledica naraščajočega opuščenja zlatomenjalne valute: gold exchange standard. Nekateri emisijske banke sploh nimajo več deviznih rezerv. Švicarska, holandska, belgijska in italijanska emisijska banka so konvertirale v zlato po 19. septembru 324 milj. deviz. Banque de France pa samo 165 milj. dolarjev.

Oblok bankovcev

V naslednjem podajamo podatke o višini denarnega obtoka v posameznih državah. Iz podatkov je razvidno, da je največji obtok absolutno in relativno v Franciji, za kar je več vzrokov. Tako je n. pr. plačevanje s čeki v Franciji zelo slabo razširjeno, posebno v primeri z anglosakimi državami. Nadalje obstoja kakor v Ameriki veliko tezaeviranje gotovine. Da je oblok bankovcev v Uniji tako narastel, je pripisovati na eni strani tezaeviranju, na drugi strani pa polomom bank. V splošnem pa so emisijske banke vodile še vedno deflacijsko politiko, posebno v Angliji in Italiji, kar je razvidno iz meničnega portfelja bank. Najbolj je narastel eskont v Nemčiji. Zanimivo je v Švici, da je menični portfelj padel v teku leta od 24 na 19 milj. dočim so istočasno vloge narasle 75 na 206 milj. dolarjev.

Oblok bankovcev je znašal (v milj. dolarjev):

10. jan. 1931 19. sept. zač. 1932

Anglija	1.771	1.710	1.770
Unija	1.625	2.006	2.651
Francija	3.042	3.040	3.362
Nemčija	1.032	1.010	1.002
Holandija	335	380	424
Belgija	458	464	516
Švica	188	246	297
Švedska	136	145	155
Norveška	80	76	86
Italija	820	766	752
Japonska	550	455	560

Sodobna kultura

Violinist Jack Gordon, umetnik mednarodnega slovesa, je prišel v Chicago in se hotel prepričati, koliko razume široka ameriška množica dobro glasbo. Preoblekel se je pri starinarju v razcapanega berača, nataknil temna očala in se postavil na oglu Michigan avenue pred poslopjem Visoke šole za glasbeno in upodobljajočo umetnost. Vzel je svoje najboljšie gosle, 40.000 dolarjev vrednega Stradivariusa, in ves dan izvajal odlične pesmi uglednih skladateljev, odlomke iz oper in slično. Malokdo izmed mimohitečih množice se je za trenutek ustavil in goslaču vrzel v prazno škatlo od cigar nekoliko centov. Noben

Sardine in kriza

Občni zbor francoskih pridelovalcev sardin v Lorientu na Bretonskem je opozoril široko javnost na nezdružne razmere, ki se vedno kljub krizi vladajo v tej industriji. Konsum sardin je v zadnjem času zelo narastel. Poprej so jih kupovale samo strednje gospodinjice za mešano solato in v manjšem številu vina vajeni pivci. Poleti so služile sardine tudi izletnikom. Zdaj so izleti v modi tudi pozimi, in pred vsem čisto sardine kot posebno pripravno hrano smučarji. Toda ribiči in trgovci imajo malokaj od tega razmaha, ker gre levi del dobička v žep lastnikov tovarn za pločevinaste škatle. Strokovnjaki so ugotovili, da se prodaja povprečna škatla sardin za 2 fr. 60 cent. Od tega zneska pride na vsebino škatle, sardine z oljem ozir. paradižnikom vred samo 20 cent., dočim stane pločevina z napisom 2 fr. 40 cent. Vse te škatle romajo navadno med smeti, kar pomeni, da vržejo kupci denar naravnost na cesto. Pobiranje zavrnjenih praznih škatel se ni obneslo, ker so večkrat zmečkane ali raztrgane pri nerodnem odpiranju. Razen tega niso priporočljive s higijenskega stališča ter bi stalo pomivanje njih. razkuževanje predrago. Trgovci priporočajo izdelovalcem, da bi poenostavili izdelovanje škatel in na ta način znižali njih ceno. Grozijo, da se bodo v nasprotnem slučaju rajši posluževali praktičnih škatel iz prepojenega papirja z oljem, ki so se obnesle pri prodajanju medu, vkuhanega sadja in slično.

Made in U. S. A.

Kanadske šolske oblasti so pričele odločen boj zoper ameriške filme, ki poveličujejo »gentlemenec« vlomilke, tlilotapske in drugih sorodnih strok. Žalibog imajo slične igre še vedno največ uspeha pri množici in pokvarijo marsikatero zelenega mladeniča. Na zahtevo državne cenzure morajo biti vsi filmi te vsebine opremljeni z napisom, ki se glasi: »Dejanje predvajane igre se nanaša samo na posebne razmere v Zedinjenih državah in nima ničesar skupnega z življenjem v Kanadi!«

Radio in gramofon

Nemško najvišje zvezno sodišče je prepovedalo radio postajam predvajanje tako zvane reproducirane glasbe, ker so bili s tem obkroženi skrajšani dohodki domačih izdelovalcev gramofonskih plošč. Radio postaje so pričele shajati z italijanskimi in francoskimi gramofonskimi ploščami, toda inozemske tovarne so nemudoma prijavile protest. Knalu se bo pričela nova dolga pravda, ki bo za vselej doletela avtorske pravice založnikov plošč.

Smečnice

V JAVNEM KOPALIŠČU.

Gospod Petelinški je prišel v javno kopališče in vprašal za ceno kopanja v kadi.

»Enkratno kopanje stane petnajst dinarjev,« odgovorijo blaginčarica. »Če pa plačate abonement za 12 kopeli, plačate samo 100 Din skupaj.«

Gospod Petelinški se popraša za ušesi in pravi: »Kdo pa mi garantira, da bom živel še 12 let!«

Berač.

»Ali dobite vsak dan toliko, da lahko živite in se prehranite?«

Berač: »Ne vedno, dobra gospa, pogosto moram dodajati od svojega.«

»Kako ste mogli dati hčerko za ženo temu človeku brez lastne volje in energije?«

»Je tak postal šele po poroki.«

Stric: »Prinesel sem ti bonbone. Upam, da ne boš pojedel vseh naenkrat.«

Nečak: »Ne bom, stric, ampak snega za drugim.«

»Oprostite, gospod, da vas nadlegujem. Ali ste videli morda kje v bližini kakega straznika?«

»Ne nisem, prav nobenega ni v bližini.«

»Hvala, sedaj pa kar hitro izročite vaš denar in uro!«

»Sedaj pride dolg tunel; ali se nič ne bojite, gospodična?«

»O, prav nič... če vzamete cigareto iz ust.«

Ptuj

Gospodinja šola. Letni gospodinski tečaj 66. šolskih sester v Mladiki se prične 7. marca t. l. Vsa poasnila daje vodstvo. Vpisovanje v tečaj se vrši 25., 26., in 27. februarja t. l. od 10—12 in 14 do 16 v Mladiki.

Pasji zapor. Ker se je ugotovila tako v mestu kakor v okolici Ptuja pasja steklina, odredijo oblasti strogi pasji zapor. Gospodari, ki še niso prijavili psov na občini, morajo to nemudoma storiti radi evidence, drugače se bo proti zamudnikom postopalo po zakonu.

Zagoneten strel. Ko je dne 1. t. m. privozil avtobus proge Maribor-Ptuj do postajališča Ročna nad Sv. Janžem ter obstal, je nenadoma padel strel iz neke hiše v bližini. Projektel je prebil sipno na avtobusu ter padel med prestrašene potnike. Med njimi je nastalo veliko razburjenje, tembolj, ker je enemu potniku švignila krogla tik glave. Orožništvo, ki je bilo takoj na licu mesta, je kmalu izsledilo strelca v osebi nekega 19-letnega dekleta iz Ciglence ter je izročilo v zapore ptujskega okr. sodišča. Pištola, iz katere je bil oddan strel, so orožniki zaplenili. Kaj je bilo vzrok streljanja, bo dognala sodna preiskava.

Najdeno. Najdeni sta bili dve zapostniti uri z zapostnitimi vred ter izročili policiji. Lastniki se naj zglase na policiji, kjer so najdeni predmeti shranjeni.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Sreda, 3. februarja: Zaprtlo.
Četrtek, 4. februarja: REVNA KOT CERKVENA MIS. Red B.

Petek, 5. decembra: Zaprtlo.

OPERA

Začetek ob 20

Sreda, 3. februarja: KNEZ IGOR. Red E.
Četrtek, 4. februarja: CARMEN. Red A.

Petek, 5. februarja: Zaprtlo.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Sreda, 3. februarja: Zaprtlo.
Četrtek, 4. februarja: Ob 20: LUTKA. Ab. B. Znižane cene. Zadnjič.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 8. februarja: Ob 20: ZENITEV. Gostovanje mariborskega gledališča.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par
Trgovska pomočnica
želi mesto. Najraje na Gorenjsko ali Stajersko. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1333.

Službodobe

Beseda samo 50 par
Izvešč. izdelovateljice
športnih čepic, ali pa podjetja, katera bi prevzela izdelovanje čepic proti plačilu od komada, se iščejo. Ponudbe pod »Čepica« št. 1145 na upr. »Slovenca«.

Starejše dekle
ali vdova brez otrok, se išče k staremu možu v svrhu postrežbe. Opravljala bi vsa hišna dela. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1368.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Pouk

Beseda samo 50 par
Čamernikova
šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zaštonj. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Stanovanja

Beseda samo 50 par
Stanovanje
petih sob z vsem komfortom se odda v sredini mesta s 1. februarjem ali 1. majem t. l. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 1265.

Kupimo

Beseda samo 50 par
Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

E 868/31.

Dražbeni oklic

Dne 26. februarja 1932 dopoldne ob 9 bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin — zemljiška knjiga Vuzenica vl. št. 56, 105, Sv. Janž II. vl. št. 36, Sv. Primož II. vl. št. 1, 5, 47, Sv. Vid vl. št. 50. Cenilna vrednost 1.036.211,80 Din. Vrednost pritlikline: 16.545 Din, ki je v cenilni vrednosti že všeta. Najmanjši ponudek: 690.807,86 dinarjev.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

OKRAJNO SODIŠČE MARENBERG,
dne 23. januarja 1932.

NAPRODAJ HOTEL

na sedežu banovine na dalmatin. primorju z 20 adaptiranimi sobami. Hotel obstoji že 14 let. Obrat dobro vpeljan. Obratuje preko celega leta. Proda se radi preselitve rodbine pod zelo ugodnimi pogoji. Podrobne informacije pri lastniku »HOTEL BEOGRAD«, SPLIT.

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Drvovrstna moka iz mlina Forčacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

NA PRILIKE ČAKATI?

Prilike se ne dajo priklicati, pač pa

KUPCI IN KUPČIJE!

Te lahko kar po načrtu vnesete v
Vaše račune.

Sredstvo zanje z malimi stroški:

NAŠI MALI OGLASI.

S priznanjem preizkušeni!

Srebrne krone

stare zlate in srebro kupuje
RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Kupimo škarje

že rabljene in v dobrem stanju, na ročni pogon, za pločevino do 12 mm, ter eno štanco na ročni pogon, do 20 mm. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Škarje« št. 1347.

Posestva

Beseda samo 50 par

Malo posestvo

v Sav. dolini, čedno stan. hišo v bližini železnice, kupim. Cena do 50.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1330.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Prodamo

Beseda samo 50 par

Jajce 80 par

na drobno. — Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta 5.

Parna žaga

v najboljšem stanju na prodaj. Vprašanja na upr. »Slovenca« pod št. 752.

Puhasto perje

čisto, čehano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštne povzetju. L. BROŽOVIC — Zagreb, Illica 82. Kemična čistilnica perla.

Oves in koruzo

kupite najceneje pri tvrdi A. VOLK, LJUBLJANA Veletrovinna z litiom. Resljeva cesta 24.

Obrt

Beseda samo 50 par

Nogavice

rokavice, robce, perilo, torbice, kravate nizke cene, samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Krušno moko

io vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

Modroce

otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudijo najceneje

Ignacij Narobe Ljubljana, Gospodarska cesta št. 16 (pri Levu).

Sotra

najpreglednejša kartoteka Soklič, Maribor.

Neprecenljiv je Teichertov stroj

za mizarje in kolarje.

Vprašaj:

Gledališka ulica 12.

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Ogledala, brušena in nebruš. stekla,

šipe za izložbe, automobile itd. marmorsteklo priporočajo tovarne ogledal in brušenega stekla

„KRISTAL“ d. d.

Centrala: Maribor, Koroška c. 32, Podružnice: Ljubljana VII, Medvedova c. 38 Split, Zrinjska ulica 6.

Z DIREKTNIM FOTOKEMIČNIM KOPIRANJEM NUDI LE

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Po kratki, mučni bolezni me je danes ob 11 dopoldne za vedno zapustil moj nad vse ljubljani, zlati soprog oziroma brat in svak, gospod

Alojzije Rasberger

trgovec in posestnik

Njegove zemeljske ostanke spremimo k Sv. Križu v četrtek 4. t. m. ob pol 4 popoldne iz Streliske ulice (vhod na Stolbo).

Sveta maša zadušnica se bo brala v petek, dne 5. t. m. ob 8 zjutraj v stolni cerkvi sv. Nikolaja. Pokojnega soproga priporočam v molitev in blag spomin!

Ljubljana, na Stolbi 8, dne 2. februarja 1932.

Globoko žalujoča soproga

Mici Rasberger.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Opalo, zakaj, zakaj si se dotaknil one posode, zakaj si mi nalil iz nje omamo! Maščevanje do konca bi bila morala biti moja pijača, tako sem pa izpil do dna sramoto, da si ne upam iz teh temnih lesov. O, ali naj si nastavim meč in se vržem nanj, da bo konec, da mi ne bo zasluženi narod očital sramote in kazal. Glej ga, ta je bil kralj in je pogubil zemljo, da ječi pod tujim igom!« Ne, ne še! S sramotnim porazom, Belen, nočem k tebi in k Pronu in očetu Ardanu, ki sta padla junaške smrti, boreč se ko leva. O, o!

Tako si je očital Epulo prve dni sramoto, se boril sam s seboj v šotoru in se ni upal pokazati ne velmožem ne vojski, ki je počivala v taborišču tiha in pobita in bila zadovoljna, da stražijo po višinah in ob lesu kraj ravni Gali in čete, ki niso doživele sramotnega udarca v rimskem taboru.

Potekli so dnevi, vojska v taborišču je oživila in spet mislila, da bi kazalo pokazati Rimljanom, da kljub porazu Karni in Istri niso zgubili poguma. Kralj se pa še ni pomiril, še ni prebolel udarca, ki ga je zakrivil s svojo popustljivostjo. Velmožje so mu prigovarjali, naj se sprijazni s položajem in naj misli, kako bi si opomogli in potem skušali začeti z novim bojem. Niso ga mogli zvedriti.

Pa je prišel tudi dan, ko se je tudi kralj znova opogumil.

Bil je v svojem šotoru mrk in zamišljen kakor

vse dni, odkar so se rešili iz groznega klanja, in podpirajoč si glavo in strmeč pred se, ni opazil, da je odmaknil pri vratih Suro težki medvedji koži, ki sta zastirali vhod.

»Kralj!«

Spustil je roke, dvignil glavo in temno pogledal.

»Kaj hočeš, Suro?«

»Kralj, nove čete Karnov so prispele.«

Epulo je vstal in se začudil.

»Da kralj. Kraljica Ena jih je poslala. Po vesti o zmagi te je čakala in ko te ni bilo, je slutila nevarnost in je šla in sama objezdila gradišča ob Soncju in Mrzli vodi in spravila vse na noge in v orožje, kar jih je bilo ostalo še doma.«

»O Ena, velika si in vzvišena nad moj dvom in črno sumnjo! Ozdravila si me!... Suro, ali naj udarimo? Udarimo, da zbrisem madež, ki me žge ko živ ogenj!«

Kralj je stopil s Surom pred šotor in se približal velmožem, zbranim pod mogočnim hrastom. Nove čete Karnov, ki so bile s prvim jutrom tiho prišle in urejene čakale kralja, so ga pozdravile.

»Živel Epulo!«

»Kraljica Ena nas je poslala, da ti pomorem!«

»Vodi nas, udarimo, kamor nam ukažeš!«

Preden je mogel kralj odgovoriti in se zahvaliti Karnom za njihovo pripravljenost, so prihiteli sli, ki so jih poslali Gali, čuječi ob zapadnih obronkih, in povedali, da se konzul vrača z vojsko, katera mu je še ostala, proti Akvileji.

»Naši so se zagnali za njimi!« so končali s svojim poročilom.

»Udarimo še mi!«

»Udarimo, udarimo!«

Velmožje so oklevali. Kljub novim četam niso tvegali, da bi prešli v nov napad, ter so menili, da bi kazalo mirovati, ako bi jih Rimljani ne izzivali, češ, da bi se ta čas bolje pripravili.

Kralj ni poslušal velmož.

»Udarimo!« je ukazal.

In vojska se je pripravila in prodirala skozi les in prišla do obronkov, odkoder je videla preko ravni. Daleč v ravni je opazila, kako se hitro bliža legija Akvileji, nekoliko bolj v ospredju pa drugo skupino, ki se ni premaknila z mesta.

»Naši so! Gali so!«

»Spoprijeli so se, borijo se!«

In se je Epulo pognal in z njim njegove čete in so pridreveli še pravi čas, zakaj Gali so bili obupen boj s konjenico, ki je krila Manlijevo legijo, da se je mogla vrniti. Ko so rimske trupe zagledale nove vojsko, ki je niso pričakovale po tolikem porazu, so se jadrno umaknile in odstopale za legijo proti Akvileji. Gali so se čudili, odkod se je vzel v sovražnika tak nenađen strah, ker Karusadij so imeli za hrbtnom in v ljuti borbi niso mogli opaziti, da se izpod redkega lesovja med nizkim grmičevjem pomikajo Istri in Karni, ki jih vodi kralj, so dvignili okrvavljeno orožje in mu vzklikali, da so mogli slišati njihovo veselje preko Natise do Akvileje.

Kralj je pohvalil hrabre Gale in potem, ko se je posvetoval z velmožmi, jih je odpustil in poslal domov z naročilom, naj zasedejo izpraznjeno Medejsko gradišče, kjer naj čujejo in bodo pripravljeni, da jih ne doleti usoda kralja Prona in njegove posadke.

Gali so vzklikajoč in vriskajoč odšli.

»Tako je prav, kralj!«

»Kakor ste svetovali in sklenili, velmožje!«